

ผลการดำเนินงาน

ประวัติสำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

งานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมเริ่มขึ้นอย่างเป็นทางการ เมื่อปี พ.ศ. 2519 เมื่อกองวัฒนธรรม กรมการศาสนากระทรวงศึกษาธิการ มีนโยบายที่จะส่งเสริมงานวัฒนธรรมในทุกภูมิภาคของประเทศ จึงเกิดหน่วยงานทางวัฒนธรรมสังกัดวิทยาลัยครูบุรีรัมย์ขึ้น เรียกว่า “หน่วยประเคราะห์ศูนย์ชุมนุมส่งเสริมวัฒนธรรมไทย”

พ.ศ. 2523 กองวัฒนธรรมได้รับการยกฐานะเป็นสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (สวช.) หน่วยประเคราะห์ศูนย์ชุมนุมส่งเสริมวัฒนธรรมไทย วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ จึงได้เปลี่ยนเป็น “ศูนย์วัฒนธรรม วิทยาลัยครูบุรีรัมย์”

พ.ศ. 2528 กรมการฝึกหัดครูใช้พระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ. 2528 จึงเปลี่ยนชื่อเป็น “ศูนย์วัฒนธรรม วิทยาลัยครูบุรีรัมย์” ตามพระราชบัญญัติฉบับนั้นและมีลักษณะเป็นการดำเนินงานทางวัฒนธรรม 2 หน่วยงานพร้อมกัน คือ ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดบุรีรัมย์ ใช้งบประมาณดำเนินการของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (สวช.) และศูนย์ศิลปวัฒนธรรมวิทยาลัยครูบุรีรัมย์ ใช้งบประมาณของกรมการฝึกหัดครูและเงินบำรุงการศึกษาของวิทยาลัยครูบุรีรัมย์ โดยใช้คณะกรรมการส่งเสริมร่วมกันทั้งสองหน่วยงาน

พ.ศ. 2535 สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (สวช.) ได้โอนความรับผิดชอบงานด้านวัฒนธรรมไปที่สำนักงานการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมจังหวัดบุรีรัมย์ สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ จึงเหลือ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ รับผิดชอบเพียงหน่วยงานเดียว แต่ยังคงรับผิดชอบโครงการบางโครงการ ทั้งจากสำนักงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมจังหวัดบุรีรัมย์ และสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (สวช.) พ.ศ. 2538 ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ ได้เปลี่ยนชื่อเป็น “สำนักศิลปะและวัฒนธรรม” ตามประกาศสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ เรื่องหลักเกณฑ์การแบ่งส่วนราชการในสถาบันราชภัฏ

พ.ศ. 2542 สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ มีนโยบายให้เปลี่ยนชื่อ “สำนักศิลปะและวัฒนธรรม” เป็น “สำนักศิลปวัฒนธรรม” ซึ่งมีระบบโครงสร้างการบริหารที่ชัดเจน เพื่อส่งเสริม งานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และพัฒนาคุณลักษณะของนักศึกษาให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมไทย

พ.ศ. 2548 ตามกฎกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2548 เรื่องการจัดตั้งส่วนราชการในมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์และตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 ให้จัดตั้งส่วนราชการในมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์จึงเปลี่ยนชื่อเป็น “สำนักศิลปะและวัฒนธรรม” ตั้งแต่เริ่ม หน่วยประเคราะห์ ศูนย์ชุมนุมส่งเสริมวัฒนธรรมไทย จนกระทั่งมาเป็น สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ในปัจจุบัน มีรายนามผู้บริหารตามลำดับดังนี้

พ.ศ. 2520–2521	อาจารย์เทียนชัย	ให้ศรีกุล
พ.ศ. 2522–2526	ผศ.ดร.สรเชต	วรคามวิชัย
พ.ศ. 2527–2529	ผศ.ภูมิจิต	เรืองเดช
พ.ศ. 2529–2530	ดร.อดุลย์ศักดิ์	สุนทรโรจน์
พ.ศ. 2531–2534	อาจารย์ผกา	เบญจกาญจน์

พ.ศ. 2535-2538	ผศ.ดร.สรเชต	วรคามวิชัย
พ.ศ. 2539-2540	ผศ.โสวัฒน์	โสภาพล
พ.ศ. 2541-2542	ผศ.สมมาตร	ผลเกิด
พ.ศ. 2548-2549	อาจารย์ไสว	แก้วกล้า
พ.ศ. 2549-2552	ผศ.วิจิตรา	สังข์ศักดิ์
พ.ศ. 2552-2560	อาจารย์ ดร.เชาว์	การวิชา
พ.ศ. 2560-ปัจจุบัน	อาจารย์ ดร.ธนพล	ธีรชาติ

สำนักศิลปะและวัฒนธรรม ยังมีห้องสมุดศูนย์ข้อมูลสำนักศิลปะและวัฒนธรรม ซึ่งเป็นศูนย์รวมผลงานทางวิชาการต่าง ๆ เป็นแหล่งความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีอีสาน ปัจจุบันมีหนังสือ และวารสาร และเปิดบริการการค้นคว้าแก่บุคคลทั่วไป

ประวัติความเป็นมาบ้านทะเมนชัยและวัดอิสานทะเมนชัย

จากการสันนิษฐานตามหลักฐานชั้นรองที่ปรากฏหลงเหลือในหมู่บ้าน คือ กำแพงดิน 3 ชั้น ที่ปรากฏอยู่ล้อมรอบหมู่บ้าน (บริเวณสระยาว ยาวไปรอบหมู่บ้าน ปัจจุบันยังมีปรากฏให้เห็น พ.ศ. 2556) สันนิษฐานได้ว่า บริเวณที่ตั้งของหมู่บ้านนั้นน่าจะเคยเป็นชุมชนโบราณมาก่อน ซึ่งน่าจะอยู่ในช่วงยุคสมัยทวารวดี ราวพุทธศตวรรษที่ 12-16 เมื่อประมาณ พ.ศ. 2545 หมู่บ้านทะเมนชัยได้มีการก่อสร้างถนนในหมู่บ้าน และได้ขุดลอกท่อน้ำเพื่อวางระบบประปาภายในหมู่บ้าน ชาวบ้านและผู้รับเหมาได้ขุดค้นพบพระพุทธรูป โคจรกระดูกมนุษย์โบราณ หม้อ ไห และของใช้โบราณหลาย ๆ อย่างที่เป็นศิลปะในสมัยยุคทวารวดีในบริเวณโดยรอบหมู่บ้าน ซึ่งมีลักษณะเหมือนกับที่ขุดค้นพบที่บ้านฝ้าย อ.หนองหงส์

หมู่บ้านทะเมนชัยในยุคปัจจุบันนี้ สันนิษฐานว่าน่าจะเป็นหมู่บ้านที่คนจากแหล่งอื่นอพยพกันเข้ามาภายหลังจากชุมชนโบราณได้ล่มสลายไปแล้ว

ตามคำบอกเล่าของผู้เฒ่าผู้แก่ในหมู่บ้านบอกเล่าว่าคนในหมู่บ้านอพยพมาจากบ้านยางลาว ซึ่งเป็นชุมชนที่เล่ากันว่าอพยพมาจากฝั่งประเทศลาว ในสมัยก่อนประเพณีต่างๆ ในหมู่บ้านจึงมีลักษณะคล้ายการละเล่นหรือประเพณีของชนชาติลาว รวมทั้งภาษาที่มีลักษณะการพูดคล้ายชนชาติลาว แต่ลักษณะการพูดของคนในหมู่บ้านจะสั้น ห้วนและกระชับกว่าคนชนชาติลาว แต่ในปัจจุบันประเพณีต่างๆ ได้เลือนหายไปจากชุมชนที่ละอย่างยังคงหลงเหลือไว้เพียงแต่ภาษาพูดที่ใช้สื่อสารกันในชุมชนเท่านั้นที่ยังเป็นสิ่งที่ยังแสดงอัตลักษณ์ของเชื้อชาติที่ฝังรากลึกในตัวตนของคนในชุมชน

หมู่บ้านทะเมนชัยนี้น่าจะมีอายุไม่ต่ำกว่า 200 ปี เดิมนั้น ตำบลทะเมนชัยมีหมู่บ้านเพียงไม่กี่หมู่บ้านเท่านั้น และชาวบ้านจะเรียกกันว่า บ้านไซ ต่อมาเมื่อในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้โปรดให้สร้างทางรถไฟตัดผ่านไปยังหัวดอบลราชธานี จึงได้เปลี่ยนชื่อจากบ้านไซเป็นทะเมนชัย และในตัวหมู่บ้านทะเมนชัยได้มีประชากรอพยพเข้ามาอยู่อาศัยกันมากขึ้น จึงมีการขยายพื้นที่อยู่อาศัยออกไปในบริเวณที่ตั้งขององค์การบริหารส่วนตำบลทะเมนชัยในปัจจุบันและแบ่งการปกครองออกเป็น 2 เขต คือ เทศบาลตำบลทะเมนชัยและองค์การบริหารส่วนตำบลทะเมนชัย

ตำบลทะเมนชัย เป็นตำบลเก่าเริ่มมาพร้อมกับสมัยอำเภอลำปลายมาศ ตั้งเป็นกิ่งอำเภอในปี พ.ศ. 2479 ประชาชนส่วนใหญ่พูดภาษาอีสาน นับถือศาสนาพุทธ ประกอบไปด้วย 17 หมู่บ้าน แยกอยู่ในเขตเทศบาล 7 หมู่บ้าน เขต อบต. 10 หมู่บ้าน ประกอบด้วยหมู่บ้าน ดังนี้ หมู่ 1 บ้านตลาดทะเมนชัย

, หมู่ 2 บ้านหนองตาด, หมู่ 3 บ้านหนองม่วงใหญ่, หมู่ 4 บ้านหนองหญ้าปล้อง, หมู่ 4 บ้านตลาดโพธิ์, หมู่ 5 บ้านบริหารชนบท, หมู่ 6 บ้านบุแปบ, หมู่ 7 บ้านหนองไฮ, หมู่ 8 บ้านหนองบัว, หมู่ 9 บ้านหนองม่วงน้อย, หมู่ 10 บ้านหนองน้ำซุ่น, หมู่ 11 บ้านบุตาริด, หมู่ 12 บ้านบุลิ้นฟ้า, หมู่ 13 บ้านทะเลเมนชัย, หมู่ 14 บ้านหนองม่วงใต้, หมู่ 15 บ้านน้อยพัฒนา, หมู่ 16 บ้านใหม่อัมพวัน, หมู่ 17 บ้านตลาดโพธิ์

ชุมชนทะเลเมนชัย มีการจัดตั้งตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เป็น สุขาภิบาลทะเลเมนชัย โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 27 กันยายน 2526 โดยมีพื้นที่บางส่วนของตำบลทะเลเมนชัยและตำบลหนองบัวโคก รวมพื้นที่ 8.25 ตารางกิโลเมตร เป็นเขตสุขาภิบาล

ต่อมา เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2542 สุขาภิบาลทะเลเมนชัยได้รับการเปลี่ยนแปลงฐานะขึ้นเป็น “เทศบาลตำบลทะเลเมนชัย” ตามพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ. 2542 โดยใช้ชื่อและเขตตามสุขาภิบาลเดิมที่ได้รับการเปลี่ยนแปลงฐานะ โดยใช้ศาลาประชาคมอำเภอลำปลายมาศเป็นสำนักงานชั่วคราว จนกระทั่งเดือนมิถุนายน 2543 ได้ย้ายที่ทำการชั่วคราวมาปฏิบัติงาน ณ สำนักงานแห่งใหม่ ในพื้นที่สำนักงานเทศบาลตำบลทะเลเมนชัย ปัจจุบัน

คำรายนฉบับที่ 1 ฉบับสำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

การปริวรรตคำรายน ถ้ายถอดอักษรโบราณ(อักษรธรรมอีสาน) มาเป็นอักษรไทยปัจจุบันซึ่งมีอยู่ทั้งหมด 38 หน้าลาน ในการปริวรรตคำรายนดำรับนี้จำนวนใบลานได้ขาดหายจำนวน 3 หน้าลาน ได้แก่ หน้าลานที่ 1, 2, และ 14 ผลการปริวรรตมีดังต่อไปนี้

ลานที่ 3 หน้า 1

บรรทัดที่ 1 ลุ่มพุกดำให้แหลกแล้วเอาเยี่ยวข้างเป็นน้ำทาทั้งกินแล ฯ ยาประดงเลือดให้เอารากหมาก

บรรทัดที่ 2 พร้าว รากส้มกบ แดงแซง รากบ้าน รากผักตำนิ รากหมากแปบ แซ่เป่าแล คั้นว่ามัน

บรรทัดที่ 3 หากเป็นหวง ให้เอาเครือผักแว่นทั้งรากทั้งใบ ทั้งรากบังถัน(บักทัน?) ให้เอามันบูตุดสน้อย (สั๊กหน้อย) แซ่

บรรทัดที่ 4 เป่า คั้นว่ายาบถักมันจักเปื่อยเป็นหวงให้เอาเปลือกกาเราแซ่เป่าแล ประดงเลือดก็ว่า กา

บรรทัดที่ 5 แจเวียนก็ว่า ไฟลามโกนก็ว่าแล ยาหุงน้ำมัน ยาให้เอาซี่ซี่ไม้จัก ซี่ไม้แคน(แก่น) สีเสียด เคี้ยวบดดอม

ลานที่ 3 หน้า 2

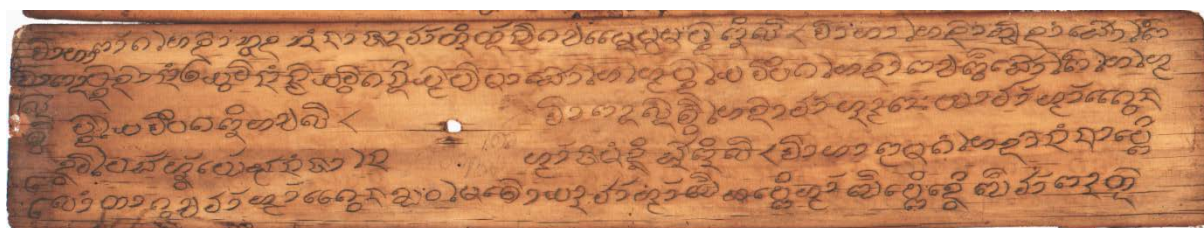
บรรทัดที่ 1 กันให้แหลกแล้วให้น้ำมันยางกับน้ำมันงาฝนทอกันใส่ในถ้วยหุงเอาเผิงใส่ลงหน่อยหนึ่ง แล้วหุง

บรรทัดที่ 2 ให้มันพดแล้วจึงทาที่เจ็บที่ปวดแล ฯ พิษบาดมันเป็นเหิง(นาน)ปติจักเทื่อ พิษพรับาต

บรรทัดที่ 3 มีดบาดขวานฟัน ไข้ได้พันช่วงแล ยากาง ให้เอาหิงหายฝนอมแล พาก 1 ให้เอา

บรรทัดที่ 4 ปอลมบม รากผายหลวง เขากวาง ซีไม้สัก สีก่ำหลวง ฝนอมแล ฯ ยาห่ายากาง ให้เอา ราก

บรรทัดที่ 5 ผักหวานบ้าน รากก้านตง แพงคำฮ้อย หน่วยหมาตุก หินอวดออง งาช้าง เครือผักสาย(สาบ) มาฝนให้กินดีแล

ลานที่ 4 หน้า 1

บรรทัดที่ 1 พาก 1 ให้เอา อวดออง งาช้าง รากดินตงน้อย คาบแมงมุม บดกินแล ฯ ยาทำ ให้เอาฮ้อย ดำเผาไฟ

บรรทัดที่ 2 บดเอาน้ำ 2 ส่วน น้ำนมส่วน 1 จึงเอาสั้มป่อยมาเผาให้ไหม้บดใส่หีบ 1 ให้เอาพายพวง (พายพวง) เผาไฟให้ไหม้

บรรทัดที่ 3 บดใส่หีบ 1 กินหายแล ฯ ยากางลงท้อง ให้เอารากหนามพระยา รากหมากแคว้ง

บรรทัดที่ 4 ด่อน ใบผักหนอก เบี้ยผู้ นองา หมากสมอดิน ฝนกินแล ฯ ยาทำกุมค่อ ให้เอา นองา เปลือก

บรรทัดที่ 5 หล้าตาควาย รากหมากแคว้งเขียว ไม้เท้าสาน รากหมากเกี้ยง เปลือกหมากเกี้ยง เปลือก เตื่อเกี้ยง รากก้านตง

ลานที่ 4 หน้า 2

บรรทัดที่ 1 รากผักหวานบ้าน รากถั่วพู รากปวกเข้า รากหญ้าผากควาย เปลือกแก่นอ้ม ฝนกินแล ฯ

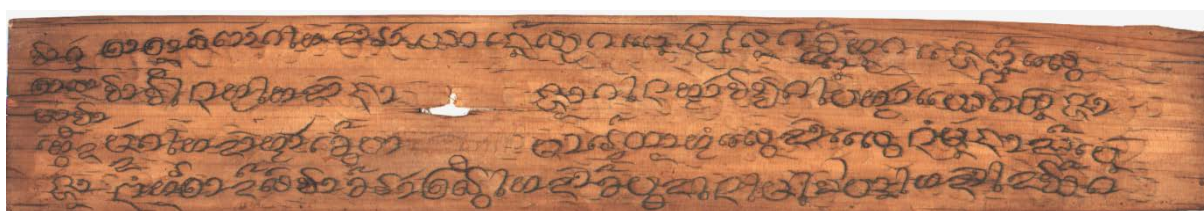
ยาแก้พวนใน ให้

บรรทัดที่ 2 เอาขึ้นดิบ ค่องกายลิก ไม้แพ ขี้กัว ขึ้นกสักไคลิง นมผา ลิ่นชะเล(ทะเล) จุ่มปวกชะเล (ทะเล)

บรรทัดที่ 3 ตับดิประสีสมแล้ว หอยพวงน้ำสมุทร ฝนกินแล ฯ ยาคันทะมาลาซุน ให้เอาในหมากสมอ ดิน รากหนาม

บรรทัดที่ 4 ข้าวถัง ฝนใส่น้ำเหล้าโท อมทั้งกินแล ฯ ยายอกเหือดซาง ให้เอารากตาปู จันทน์แดง หัวแฟก ดูก

บรรทัดที่ 5 คันคาก(คางคก) ให้ฝนกินทางในแล้วยาทางนอก ให้เอาหัวแฟก 1 ถิ่น 1 รากบัวหลวง 1 ไม้รวก 1 ฝน

ลานที่ 5 หน้า 1

บรรทัดที่ 1 ทาทาง(นอก)แล ฯ พาก 1 ให้เอารากเสี้ยวเงินเลียง 1 แก่นส้มลม 1 แก่นขี้หนู 1 แขน้ำ กินแล

บรรทัดที่ 2 ยาผีในหู ให้เอางาช้าง 1 ในหมากฝ้าย 1 ใบหมากแปบ 1 ตัน

บรรทัดที่ 3 สะมัด 1 ให้เอาหมากเขือบ้ามาเห็ดต่างหม้อแล้วเอาน้ำมันงาดิบเป็น

บรรทัดที่ 4 น้ำหุงทาดีแล ฯ ยาขี้ฮากแล้ว ให้เอาขี้ปวดในไม้ไผ่บ้านให้เอาได้หยิบ 1

ลานที่ 5 หน้า 2

บรรทัดที่ 1 ขี้แม่ไผ่หยิบ 1 ดอกเกี้ยวซ้าย 3 อัน คาบแมงมุม 7 ตัว แมงสาบผี 7 ตัว

บรรทัดที่ 2 ขี้มดง่ามหยิบ 1 ห่อแซ่แล้วจึงเอาปิ๋งเหลื่อมตัดสน้อย เหล้าเค็ดตัดสน้อย

บรรทัดที่ 3 หายแล ฯ ยายอกลมพุกยก ให้เอาตาไม้ไผ่บ้าน 1 ตาไม้ซาง

บรรทัดที่ 4 ไพ 1 ไม้ซางคำ 1 ตาอ้อยดำ 1 รากหมาก 1 รากพ้าว 1 รากหมากชาติ 1 ราก

ลานที่ 6 หน้า 1

- บรรทัดที่ 1 ไส 1 รากข่อย 1 ฝนกินหายแล ฯ ยาพะยาดค้ำ ให้เอาหวดทั้งโพน รากพิ้วนทั้งโพน รากเข็ม
- บรรทัดที่ 2 ขาวทั้งโพน ยาทั้ง 3 นี้ฝนแก้พะยาดมันค้ำมันกานแล ฯ ยาแก้
- บรรทัดที่ 3 ให้เอาหมากแก่น 1 ขามืดสะนาก 1 ทองสุรนาก 3 อันนี้ฝนให้กินแล ฯ
- บรรทัดที่ 4 ยาอันใดได้กินมันโพตยาให้เอายาซุมนี้ฝนกินแก้เสีย ดีแล ฯ

ลานที่ 6 หน้า 2

- บรรทัดที่ 1 นี้กินยาอันใดให้ไต่ยาอันนั้นเทอญ ฯ คั้นว่าโพนแล ให้เอารากหมากถั่ว
- บรรทัดที่ 2 เลีย 1 รากคัตเค้า 1 ให้เอาข่า ข้อมือ 1 อ้อยดำข้อมือ 1 ยาหั่ว 1
- บรรทัดที่ 3 ข้อมือ ยา 4 สิ่งนี้ต้มกินแล ฯ ยาจอดบาด ให้เอาเขากวางซี่เผาไฟ
- บรรทัดที่ 4 ให้ไหม้แล้วบดให้แหลกแล้วจึงชุดเอากะโหลกหมากพร้าวให้ได้ท่อน บดเข้ากัน
- บรรทัดที่ 5 แล้วตองแล้วจึงโยยแล คั้นว่ามันหากไหม้ ให้เอาใบบัวเผาะไฟบดให้แหลกแล้วเอาน้ำมันหมากพร้าวเป็น

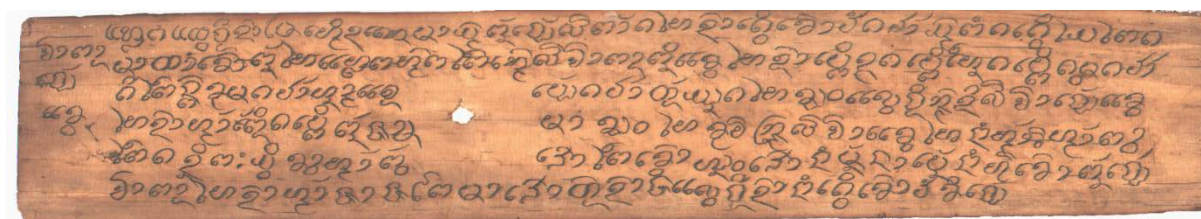
ลานที่ 7 หน้า 1

- บรรทัดที่ 1 น้ำจิงทาแล ฯ แล้วจึงเอายาอันก่อนอันลุนโฮมกันแล้วทาแล ฯ ใช้น้ำมันขี้เถ้าให้เอารากขี้เถ้า
- บรรทัดที่ 2 กำ 1 ให้ตัดท้ายเงินหัวเงินเสีย เอาอ้อยดำใส่แต่ ยาหั่วแต่ ต้มกินดี ฯ ยาไค้ เอาราก
- บรรทัดที่ 3 นางแซ(แซง)ฝนกินทาดีแล ฯ ยาเพาพนลง ให้เอาก่าหลวง 1 แก่น
- บรรทัดที่ 4 ขี้เหน 1 เครือเบนน้ำ 1 ให้ฝนกินแลทาแต่ ให้เอาตุกงูเพาพนลง ฝน
- บรรทัดที่ 5 ใส่หน้าเหล้าเด็ดทาแล ฯ ยาตั้ง ให้เอาใบไผ่บ้าน 1 ใบช้างไฟ 1 หัว ผักหวาน

ลานที่ 7 หน้า 2

- บรรทัดที่ 1 1 ข้าวจ้าวตำทั้งเปลือกทั้งใน ข้าวตอกให้เอาแต่กลบดำสมกันห่อตั้งปากหม้อให้อุ่น ตั้งหัว
แล
- บรรทัดที่ 2 ยาเจ็บแซ่ว ให้เอาผักกะเดา 1 กะโหลกหมากพร้าว 1 ในหมากฝ้าย 1 ตาไม้ไผ่ 1
หนาม 1
- บรรทัดที่ 3 เหมือดแอ 1 ให้เอาแก่นไม้ตัว 1 แก่นคู้ 1 ให้ใส่ หุงเป็นซีสีแล ฯ ปาก 1 ให้เอาเปลือก
- บรรทัดที่ 4 จิก 1 เปลือกหว่า 1 ขี้มด 1 เปลือกหมากพอก 1 เปลือกหมากดุก 1 เปลือกกำแมต 1 มา
ต้มเคี่ยวใส่เกลือสน้อย
- บรรทัดที่ 5 อมแล ฯ ปาก 1 ให้เอาน้ำข้าวหม้อมาแล้วจึงเอาหมากพริกน้อยมาเมะแล้วจึงเอาซีไม้
แคนบดให้

ลานที่ 8 หน้า 1

- บรรทัดที่ 1 แผลกแล้วจึงเอาไม้เหมือดแอมมาสมกันเจียแล ฯ ปาก 1 ให้เอาเครือเขาฮอ 1 รากส้มพ่อ
1 เครือไส้ไก่ 1
- บรรทัดที่ 2 มาตำเข้ากันให้แหลก หมกไฟอมแล ฯ ยากางกินแซ่ว ให้เอาเปลือกคู้ 1 เปลือกแหน 1
เปลือกคอม 1 ราก
- บรรทัดที่ 3 คีไพนกขุ่ม 1 รากหนามแท่งเบี้ย 1 รากตังเลี่ยน 1 ให้เคี้ยวแล้วจึงอมดีแล ฯ ยาเจ็บแซ่ว
- บรรทัดที่ 4 ให้เอาหมากเฟือง 1 เปลือกพันชาตมาเคี้ยวให้ขุ่นอมแล ฯ ยาแซ่ว ให้เอาน้ำหมากพร้าว
- บรรทัดที่ 5 ไฟ 1 ดินกะสิวขาว 1 หมากพอกเผาไฟ ข้าวเหนียวเผา น้ำมันงาเป็นน้ำหุงเข้ากันเจีย
- บรรทัดที่ 6 ยากาง(โรคที่ขอบเกิดในปากหรือลิ้น) ให้เอาหมากซาชะโกมาเผาต่งเอาที่แล้ว จึงเอาน้ำ
เครือเขาฮอ ซีเจีย(ค่างคาว)

ลานที่ 8 หน้าที่ 2

บรรทัดที่ 1 น้ำตาลทรายมาสมด้วยกัน ทาอมแล ฯ ยากางให้เอาหมากเปียแซ่น้ำหมากนาวอมแล ฯ
 พาก 1 ให้เอา

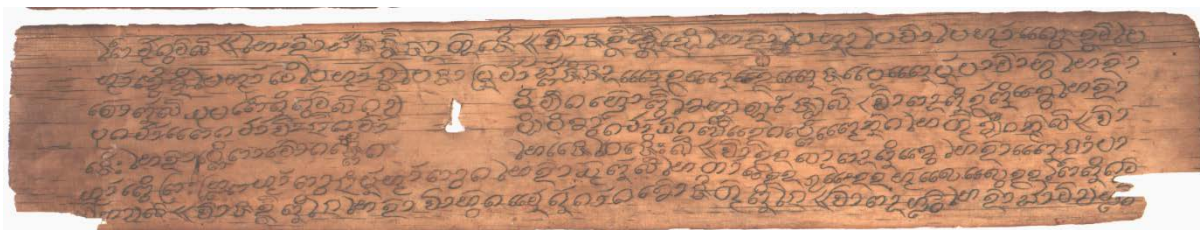
บรรทัดที่ 2 น้ำหมากเฟือง น้ำหมากครั้งดิบ 1 น้ำหมากนาว 1 สมเข้ากันแล้วใส่โขนสบไถแล้วจึงเจีย
 พาก 1 ให้เอาเปลือกไค้

บรรทัดที่ 3 นุ่นกับอ้อยดำต้มอมแล ฯ พาก 1 ให้เอาซาชะโก 1 ให้เอาเลือดแรด หนึ่งแรด เมาให้ไหม้

บรรทัดที่ 4 แล้วบดให้แหลกแล้วจึงเอาน้ำมันงา 1 น้ำเปลือกแก 1 สมกันหนึ่งแรดละลายลงสมกัน
 แปะไว้

บรรทัดที่ 5 แล้ว ฯ ยาชะดวง ให้เอาขี้แรดอีหลี แก่นขามขุดเอา ใบเชือกบ้า ใบบัวแดงแด่ ผิว่าได้ยาเฮา
 ก็เอาชอยตากสมกัน

บรรทัดที่ 6 ดุด พาก 1 ให้เอาเหมือดหลวงขุดเอาแก่น หมากพริกน้อย 1 ดีปลี 1 ใบตูม 1 ส้มกันดุด
 แล พาก 1 ให้เอาแฮ้มเผา

ลานที่ 9 หน้าที่ 1

บรรทัดที่ 1 ไผ่ สมควันแล ฯ ให้เอาฝักงวงข้างต้มเซอะ ฯ ยาชะดวงเดียว ให้เอาใบหนาม ใบยา ใบ
 หมากแคว้งด่อน ใบ

บรรทัดที่ 2 หมากเขือขึ้น ใบหมากเว่อ ใบหมากนาว ใบซาโม่ง รากผักชีข้าง แก่นดู่ แก่นแดง แก่น
 สะแบง แก่นมันปลา ยาหั่วให้เอา

บรรทัดที่ 3 เทำกันแล สุกไฟกินก่อนแล คายมีอ้อย 1 เหล้ากอง ไข่หน่วย เทียน 5 ซวย ฯ ยากางกิน
 ดูกินแขว ให้เอา

บรรทัดที่ 4 บุตรากแก่ 1 รากย่านาง 1 รากปืปขาว 1 รากสาม 1 กีบแดง 1 เปลือกแก่นอ้ม 1 ให้
 ต้มเคี่ยวอมแล ฯ ยาเซอะ ให้เอาเปลือกกาเรา 1 เชือก 1 ให้แช่ไว้เซอะแล ฯ ยาตุ๊ดล่างกางกินแขว ให้
 เอาแก่นจำปา

บรรทัดที่ 5 หนาม เกลือ กะโหลกหมากพ้าว น้ำมันหมากพ้าว 1 ให้เอาสมกันแลให้ตากแดด 7 แดด
 อมแล แล้วดุดไฟกินก่อน

บรรทัดที่ 6 แลหายแล ฯ ยาชะดวงกินใน ให้เอายาหัว 1 แขนคันคาก 1 เขาชี ต้มกินใน ฯ ยากาง
หลวงให้เอา ผ้าฝ้ายหลวง

ลานที่ 9 หน้า ที่ 2

บรรทัดที่ 1 ยาหัวต้มอมแล ฯ ยากางเลือดเข้าออก ให้เอาผักเสี้ยนผี 1 หญ้าพวงโสม 1 แก่นคูณ 1
แก่นตู 1 แก่นแดง 1 แก่น

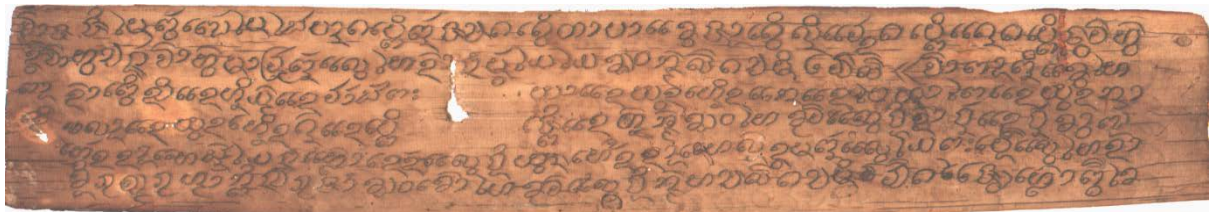
บรรทัดที่ 2 มันปลา 1 แก่นเหมือดคน 1 แก่นก้านเหลือง 1 ให้เอามาใส่หม้อหุงเอาเหวี่(เหย/ระเหย)
อมแล ฯ ยากางกินกกแขว ให้เอาเปลือกเชือก

บรรทัดที่ 3 1 ผาฮายหลวง 1 หนั่งแรด 1 ปิปปี้แดง 1 แก่นตู 1 แก่นผู้ 1 หมากมุยแดง 1 ใบหมาก

บรรทัดที่ 4 เชื้อขึ้น 1 ใบหมากพริกน้อย 1 ใบหมากขาม 1 ต้มเคี้ยวให้ชุ่มแล้วให้เอามาหมุยแดง

บรรทัดที่ 5 เป็นกะเบิงแล้วจึงเอาบิควายด่อนมาใส่ลงดอมกันแล้วให้ตั้งเฝ้าฮ้อน

บรรทัดที่ 6 แล้วจึงเจียแล ฯ ยากางกินแขวให้เอารากส้มป่อย 1 รากหมากเชื้อขึ้น 1 รากดอกพุท 1
ให้เอา

ลานที่ 10 หน้า 1

บรรทัดที่ 1 ซี่ไม้พอก เพี้ยไม้ไผ่บ้าน 1 เปลือกพันชาด 1 เครือตาปลา 1 แขวงช้าง 1 เครือลิ้นแฮด 1
เปลือกแคน 1 เปลือกถ่อน หัว

บรรทัดที่ 2 หวายนั่ง ยาหัวมาโฮมกันแล้วให้เอาน้ำมวกใสใส่เคี้ยวอมแล ฯ คายมี 4 ฮ้อยแล ฯ ยา
กางกินแขวให้

บรรทัดที่ 3 เอาเกลือดิบแต่ หินส้มแต่ รากผักกะยา แต่ ยอดเหมือดแอแต่ ใบตากไถ้แต่ ยอดอา

บรรทัดที่ 4 ลางแต่ ยอดเหมือดคนแต่ เปลือกเชือกแต่ ต้มเคี้ยวให้ชุ่ม แล้วจึงเอาจันทน์แดงจันทน์
ขาวกับ

บรรทัดที่ 5 เเท็ดตางแหฝนใส่น้ำเหล้าเด็ดแล้วจึงยอ เเท็ดตางหลงดอมกัน แล้วใส่กะเบี้องแล้วให้เอา
ชิง 7 กระเทียม 7 หมากพริกน้อย 7 เคี้ยวให้ชุ่มแล้วจึงอมหายแล คายมีฮ้อย 1 ซวย เหล้ากอง ไซ้

ลานที่ 10 หน้า 2

บรรทัดที่ 1 หน่วยแล ฯ ยากางตูกินแซ่ว ให้เอาเปลือกพันชาต ฮากำน้อย ควยตาน งาข้าง เปลือก
แห่น ใบส้มเส้า ใบ

บรรทัดที่ 2 ก้างปลา ไม้ตูกใหญ่ ไม้ตูกใส ไม้ตูกอึ่ง ไม้เอ็นอ้า เครือตาปลา ให้เอาพัน(หนัง)หน้าผาก
ควายด่อน ให้เอา

บรรทัดที่ 3 ในหมากหนามแท่ง เครือเขาฮอ เปลือกตู เครือจี้จ้อ เครือนำแห่น รากหิงหาย รากปอหม
ในหมาก

บรรทัดที่ 4 สมอดิน รากปอลมบม รากคางฮุง รากเล็บแมว รากลำตาควาย ไม้ตูกหิน รากดอกซ้อน
น้อย รากหมาก

บรรทัดที่ 5 ควง เปลือกกลมคอม เปลือกคอม เปลือกแคว้ว รากสามคอบ ยาทั้งหลายผุนี้ให้เอา
เท่ากันต้มเคี่ยวให้ชุ่มแล้ว

บรรทัดที่ 6 ให้เอาหินส้มแต่ ปีปลาทั้งแต่ ปีปลาเซ็ง 7 ปีเต่าเพ็กแต่ เกสรดอกบัวหลวงแต่ มันทู

ลานที่ 11 หน้า 1

บรรทัดที่ 1 น้ำแต่ ให้ใส่ดอมกันแล้วจึงเคี่ยวซ้ำแล ค้นว่าหากชุ่มแล เมื่อจักเจียนั้นให้เอาสานตอกแตก

บรรทัดที่ 2 เผาไฟแล้วใส่ดอมกัน เจียวหายแล คายมีฮ้อย 1 ฯ ยาผีทั้งหลายให้เอาหนามงัวเลีย

บรรทัดที่ 3 ฝน หัวปอเต่าให้ หัวชะมด ฝนแล้วให้เอาบีเข้ากับน้ำเหล้าทาดีแล ฯ ยาออกเหลือง

บรรทัดที่ 4 เอาคองแก่นขาม แก่นก้านเหลือง แก่นชุมแสง 1 แก่นข้าวโคด กุดรอก ต้มกินดีแล ฯ ยา

บรรทัดที่ 5 เลือดขึ้นให้เอาหัวสัไค รากปีปีแดง หมากพริกน้อย 1 พริกใหญ่ 1 ข่า 1 เคี่ยวให้ชุ่ม ปิ้ง

ลานที่ 11 หน้า 2

บรรทัดที่ 1 แดง กลือ ให้เอาสมกันกินแล ฯ ยาใช้สาระบาด 7 ประการ ให้เอารากหญ้าโคยหลวง

รากหญ้าโคยงู

บรรทัดที่ 2 น้อย รากจี้อหลวง รากจี้อน้อย รากหญ้าขัด รากหญ้าลับลิ้น รากผักหมแดง หัวหญ้า
เหั่วหมู ขมิ้นขึ้น

บรรทัดที่ 3 มาโฮมกันตำใส่ น้ำหมอนึ่ง โปะดีแล ฯ ยาเสียบหัวข้างฝ่ายเดียว ให้เอาใบผีเสื้อ 1 ใบบุ

บรรทัดที่ 4 รา 1 ใบว่านไฟ 1 ใบส้มป่อย 1 ให้เอาชิง 7 กระเทียม 7 ตำเอาน้ำโปะหัว คั้นคังหาย
(ปวด)หัว ฯ ยา

บรรทัดที่ 5 ปวดหัว ให้เอาเปลือกกำมะ 1 เปลือกส้ม 1 เปลือกสัง 1 เปลือกลิงไม้ 1 ฝนใส่น้ำเหล้าเต็ด
ทาแล ฯ ยาประจุลม

ลานที่ 12 หน้า 1

บรรทัดที่ 1 กลัดดอก ให้เอาขมิ้นขึ้น 1 ว่านไฟ 1 น้ำปลาแดกปลาน้อยเป็นน้ำ แล้วตอง(กรอง)เอาให้
กินแล ฯ ยาสาระบาด

บรรทัดที่ 2 ให้เอาเปลือกทองบ้าน 1 ให้เอาหญ้าหอมแก้ว 1 หัวหญ้าเหั่วหมู 1 หญ้าผากควาย

บรรทัดที่ 3 1 รากหญ้าหิงหาย 1 ใบฮางควา 1 ตำใส่น้ำอมไว้ให้หาย ฯ ยาสันนิบาต ให้เอาหญ้า
หอม

บรรทัดที่ 4 แก้ว 1 เอาเปลือกเตือเกี้ยง 1 เตือป่อง 1 หญ้าผากควาย 1 หญ้าเหั่วหมู 1 ตำกรองเอา
น้ำ น้ำอ้อยเป็นน้ำ

บรรทัดที่ 5 ต้มให้กินแล ฯ ยาสันนิบาตแก่นั้น ให้เอาหญ้ารากหญ้า 1 รากหญ้าผากควาย 1 ราก
ส้มป่อย 1 รากกล้วยตียบ 1 ให้เอารากอ้อยดำ

บรรทัดที่ 6 เท่กันต้มเคี่ยวไว้ให้เย็นจึงกินดีแล ฯ น้ำมัน ยาให้เอาใบหมากเชือบ้า 1 ใบหมากเข้า 1
ใบทองพันชั่ง 1

ลานที่ 12 หน้า 2

บรรทัดที่ 1 ใบหมากแห้ง 1 ใบผักตำนิ 1 ใบหมอน้อย 1 ใบชี้เหล็ก 1 ใบหญ้าลับลิ้น 1 ใบตดหมา
1 ใบบุอา 1

บรรทัดที่ 2 ใบผีเสื้อ 1 ใบสีชมขึ้น 1 ใบหุน 1 ใบเครือตดหมา 1 หัวข่าป่า 1 ขมิ้น 1 ว่านไฟ 1 ตำ

บรรทัดที่ 3 ปั่นเอาน้ำ ผาผอง 1 น้ำมันงา 2 หุงแล้วไว้ให้ทาดีแล ฯ ยากระบวนเต่า ให้เอาราก

บรรทัดที่ 4 เอ็นอ้า 1 รากมุยแดง 1 รากตับเต่า 1 เปลือกม่วงกาสอ 1 เปลือกบก 1 รากอีทก 1 ราก

หมากแตก 1 รากน้ำ

บรรทัดที่ 5 เต้าน้อย 1 รากมูกน้อย 1 มูกใหญ่ 1 รากดอกต่างไก่ 1 รากแลงซ้อน 1 หัวไก่โถก 1 ราก
ก้างของ 1 รากหมาก

ลานที่ 13 หน้า 1

บรรทัดที่ 1 จัวเลีย 1 รากเครือเขาควาย 1 รากซาย(พาย)สง 1 รากเล็บแมว 1 รากมวก 1 รากตูมตัง
1 รากสมอดิน 1

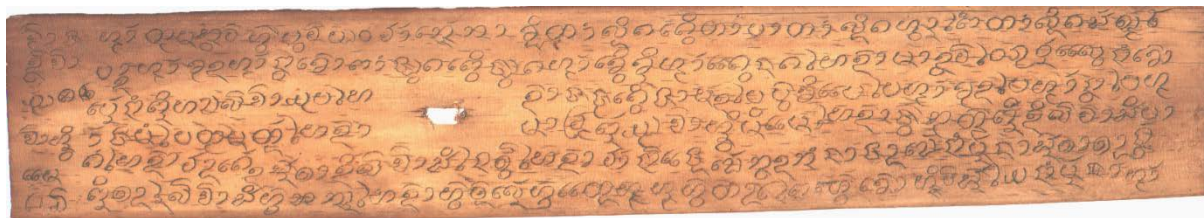
บรรทัดที่ 2 รากเดื่อดิน 1 ขมิ้นนกงู 1 รากหมากดุก 1 เปลือกข่าลิง 1 รากสั้มกบ 1 รากชะถั่วเหือ 1
รากแคชาย

บรรทัดที่ 3 1 อันนี้ยาตั้งแล ให้เอากุ่มน้ำ กุ่มบก เปลือกอิฐม ทองหลาง 1 ชิง 1 ข่า 1 ว่านไฟ

บรรทัดที่ 4 1 อ้อที่อบุรา 1 ผีเสื้อ 1 ให้ใส่ดอมกัน ยาตั้งแล ยาสมให้เอาเครือตาปลา

บรรทัดที่ 5 เปลือกจำปา รากหมากเขือขึ้น รากหมากแคว้ง 1 ใบขี้เหล็กใหญ่ ขี้เหล็กसान ขี้เหล็กเทศ
ใบชมชื่น

บรรทัดที่ 6 กุ่มน้ำ กุ่มบก อิฐม ทองหลาง ไม้หมากนาว ใบหมากเฟือง ใบหมากนาว 1 ยาสมแล ฯฯ
ยาชะดวงให้เอา

ลานที่ 13 หน้า 2

บรรทัดที่ 1 หมากตูมอ่อน หัวบอนเบี้ยว รากเอ็นอ้า ชิงตำลึง 1 เครือตาปลาตำลึง 1 ว่านไฟตำลึง 1
ผักเทียน 5

บรรทัดที่ 2 บาท หมากขุด หมากนาว ข้าวกำถั่ว 1 เกลือถั่ว 1 หมากเขือขึ้น หมากแคว้ง 1 ให้เอา
มาดองไว้ 7 วัน แล้วน้ำข้าว

บรรทัดที่ 3 เป็นน้ำกินหายแล ยาสูบให้เอาซาซู เครือขามัด ใบบัวขี้แบ้ ใบหมากขุด ใบหมากนาว ใบ
หมาก

บรรทัดที่ 4 สมอ ใบตูมตัง ให้เอามาโฮมกันสุบ ฯฯ ยานี้ว่ามีแม่ ให้เอากวพุดมกิดีแล ฯ ยาผีบา

บรรทัดที่ 5 คอ ให้เอาฮางเค็ดฝนทาดีแล ฯ ยาผีในท้อง ให้เอารากนางแซง กับอวดออง งาข้าง กับ
น้ำมันงาฝนทาทางนอก

บรรทัดที่ 6 กินทางในแล ฯ ยาผีหัวเอียน ให้เอาหัวบงเส้น หัวแตงหนู หัวต่างไก่ หัวขมิ้นฝนใส่น้ำมัน
หมาก

ลานที่ 15 หน้า 1

บรรทัดที่ 1 รากทั้งลำแล รากสั้มบทั้งเปลือกทั้งรากแล ฯ รากแดงทั้งเปลือกทั้งแก่นแล รากสั้ม
พ้อ รากเนอแล ราก

บรรทัดที่ 2 ง้วนสุม รากเนอแล ปู 3 ตัวตำใส่หม้อหนึ่งอุ่นแล้วกรองเอาน้ำตัด ยาฝนนั้นกินดีแล ฯ ยา
ชะเออะ(สะอึก) พาก

บรรทัดที่ 3 1 ให้เอารากสั้มพ้อกับใบสั้มพ้อแล้วข้าวเปลือก 7 เม็ดมาข้าวให้ไหม้ประสมกันแล้ว แพร
ห่อ

บรรทัดที่ 4 ให้เอาแพรดำใส่น้ำหม้อหนึ่งแช่กินดีแล ฯ ปัสเมวาพาทาเสเหตุหิมะนะพา

บรรทัดที่ 5 เวอตะมั่งปาลิตังตาชะนัมมะเห อันนี้แม่นขัดเชิงแล เมื่อจกกระทำให้เอารอยตีนมัน 7
รอย

บรรทัดที่ 6 มาปั่นหุนแล้วใส่หุนเส็กใส่หุนแล้ว เอาไฟผิงไว้ใต้ขันใด(บันใด)แล้วจึงที่บดินแล้วกองเบ้ง
แล ฯ ยาผีหัวขว้า (คว่ำ)

ลานที่ 15 หน้า 2

บรรทัดที่ 1 ภายใน ให้เอารากสัง 1 รากหมีดง 1 รากเล็บแมว 1 รากสีชมชื่น 1 รากเสี้ยวน้อย 1 ชั่ง
เท่ากันต้มกินดีแล

บรรทัดที่ 2 คายมีบาท 1 แพรวา 1 เทียนแปด 1 ให้เอาใบตองกล้วยตีบห่อปากหม้อยาได้แก่ ฯ ยา
แม่เอ็ง ให้เอา

บรรทัดที่ 3 ต้นรังแร้ง 1 ต้นเสือ 1 ต้นเรือนกวาง 1 ต้นตับเต่า 1 ให้เอาแลอันแลฮ้อย ต้มกินแล ยา

บรรทัดที่ 4 โสย ให้เอาเห็ดพิมานโสยแล ฯ ยาตาเข้าฝ้า ให้เอามากกะโดน 1 ตำปั้นเอาน้ำมันนั้น
ให้เอา

บรรทัดที่ 5 หม้อใหม่มาต้มเคี่ยวให้ขุ่นแล้ว ให้เอาบักบ 3 ตัว มาใส่ดอมกัน นำนมคนก็ใส่ดอมกัน แล้ว
จึงใส่

บรรทัดที่ 6 ดีแล ฯ ยาแม่เอ็งเลือด ให้เอาใบมุด่อน มุดแดง ไม้ฮังหนาม ไม้ข่าลิ้น(ข่าลิง) ไม้คอแลน
ไม้หนามคอง ตาไก่ ไม้ตา

ลานที่ 16 หน้า 1

บรรทัดที่ 1 กวาง ไม้จิก ไม้พิมาน ไม้คั่วกะต่าย ผักหลายพาย ผักส้มทอง รากกุ่ม รากหนาดเครือ
หมากบ้า เครือตาปลา ให้เอา

บรรทัดที่ 2 มาต้มอาบเสียก่อนแล ให้เซิง 4 หม้อ แล 5 น้ำ ฯ ยากินใน ให้เอาข่าลิ้น(ข่าลิง)ฮ้อย 1
คอแลนฮ้อย 1 เครือหมากยางฮ้อย

บรรทัดที่ 3 1 มุยต่อน 2 ฮ้อย ยาหัวฮ้อย 1 ฮ้อยดำ 5 บาท ต้มกินในแล ฯ ยาชะเออะ(สะอึก) ให้
เอาเปลือกกาเลา 1

บรรทัดที่ 4 เปลือกลองไซ 1 เปลือกจั่วบ้าน 1 เครือตาปลาแซ่วไซอะแล ฯ ยาโฮย ให้เอาเปลือก
พันชาตมาฝนโฮย

บรรทัดที่ 5 แล ยาฆ่าแม่พะยาด ให้เอาหัวกล้วยน้อย 1 เครือหุ่นแป 1 น้ำมวกเป็นน้ำต้มสมแล ฯ ยา
แม่เอ็งไฟ ให้เอาผาก(ผาก)

ลานที่ 16 หน้า 2

บรรทัดที่ 1 จับไม้บก 1 ผากจับไม้ลุ่มพุก 1 ผากจับไม้พันชาต 1 รากผักชีข้าง 1 แก่นมุยต่อน แก่น
ไม้ฮังหนาม

บรรทัดที่ 2 1 แก่นไม้เรื่อนกวาง 1 แก่นก้างของ 1 ยาทั้งหลายผุ้งนี้ให้เอาแลอันแลฮ้อยตาซัง ยาหัว
ฮ้อย 1 ฮ้อยดำ 5 บาท

บรรทัดที่ 3 ต้มกินทางในแล ยาสม ให้เอาหัวกล้วยน้อย 1 กีบเล็บเงือก ยอดแดง 1 ต้มสมแล ยาเซอะ
ให้เอา

บรรทัดที่ 4 เครือตาปลา 1 เปลือกทองบ้าน 1 แซ่วไซอะ ฯ ยาโฮยให้เอาเห็ดพิมาน 1 เปลือกกาเลา
1 ปน(ฝน)โฮยแล

บรรทัดที่ 5 ให้คะลากินเทอญหายแล แม่เอ็งไฟ คายมีตำลึง 1 ให้อยู่กำกินแล 7 วัน เข้า 7 วัน ออก
แล

บรรทัดที่ 6 ยาแม่เอ็งสาน ให้เอารากชีข้าง 2 ฮ้อย 3 ฮ้อยก็ดี ใส่ยาหัวท่อกันต้มกินในแล ยาสมทาง
นอกให้เอาหัวกล้วยป่า

ลานที่ 18 หน้า 1

บรรทัดที่ 1 ยาทั้งหลายให้เอาแลอันแลฮ้อย ยาหัวฮ้อย 1 อ้อยดำ 5 บาท ต้มกินในแล ยาโหยให้เอาน้ำมันหมากฝ้าย

บรรทัดที่ 2 1 เห็ดพิมาน 1 ฟนทาแล้วจึงเซอะแล ยาเซอะให้เอาเปลือกม่วงป่า 1 เปลือกเตื่อเกี้ยงน้อย 1 แก่นหมากหมอ 1

บรรทัดที่ 3 แก่นซาซุตัน 1 แก่นซาซุเครือ 1 ให้เอาแลอันแลฮ้อยตาซัง ยาหัว 2 ฮ้อย อ้อยดำ 2 ฮ้อย ต้มกิน

บรรทัดที่ 4 ทางในแล ยาเซอะยาโหย ให้เอาอันแต่ก่อนนั้นเทอญ ให้กะล่ำกินหายแล ฯ ยาเฮ้ง

บรรทัดที่ 5 ปีกไก่ดำ ให้เอากา่นซาซุตัน 1 แก่นต้นดอกกรัก 1 ฝากจับไม้หมากนาว 1 รากรกคก 1 กระดุกหมูป่า 1 ให้เอา

บรรทัดที่ 6 แลอันแลฮ้อยซุอันแล ยาหัวฮ้อย 1 อ้อยดำ 5 บาทแล ต้มกินทางในแล ยาเซอะ ยาสม ยาโหย ก็ให้เอา

ลานที่ 18 หน้า 2

บรรทัดที่ 1 อันก่อนนั้นเทอญ ให้กะล่ำ ฯ ยาแม่เฮ้งตอง ให้เอาไม้ข่าลิง 2 ฮ้อย คอแลน 2 ฮ้อย มุยด่อน 2 ฮ้อย คิ้วหมากยาง 2 ฮ้อย ยา

บรรทัดที่ 2 หัวฮ้อย 1 อ้อยดำ 5 บาท ต้มกินทางในแล ยาเซอะ ยาโหย ยาสม ให้เอาอันก่อนนั้นเทอญ ให้กะล่ำกินน้ำท่า

บรรทัดที่ 3 อย่ากินเทอญหายแล ให้อยู่กำกิน 7 วัน เข้า 7 วัน ออกแล ฯ ยาฮานขี้หมู ให้เอา บักพร้าว 2 ฮ้อย แก่นสัง

บรรทัดที่ 4 2 ฮ้อย อ้อยดำ 2 ฮ้อยต้มกินหายแล ฯ ยาไม้ค่าง ไม้ฮางควา 2 ฮ้อย กระดุกฟานไฟ 2 ฮ้อย ยาหัว 2 ฮ้อย อ้อยดำ

บรรทัดที่ 5 5 บาท รากเตื่อดิน 1 แซ่วะเซอะ ยาสมฆ่าแม่ ให้เอาเปลือกหมากส้มมะลต 1 เครือหุนแป 1 ส้มไม้ขาม 1 ต้มสม

บรรทัดที่ 6 แล ผีว่าจักหายให้เอามุยด่อน มุยแดง แก่นผู้ เครือมุงกระต่าย รากมกไม้ ท่อน

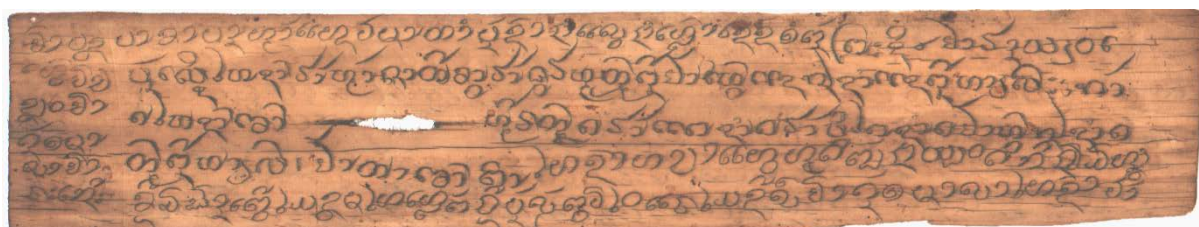
ลานที่ 19 หน้า 1

- บรรทัดที่ 1 ไม้ยมบ้าน 1 ไม้แก(แต่) เครือย่านาง รากซ้องแมว ต้มอาบเถิง 7 หม้อแล หม้อแลทาน้ำ
แล ฯฯ ยาแม่
- บรรทัดที่ 2 เอ็งตันแม่เอ็งซ็อน ให้เอาแก่นไม้ตาไก่ 1 รากเสี้ยนน้อย 1 รากกำหลวง
- บรรทัดที่ 3 1 รากไม้รวก 1 แก่นไม้ตุมตัง 1 กระจุกม้า 1 ให้เอาแลอันแลฮ้อย.....
- บรรทัดที่ 4 ยาหัวฮ้อย 1 ฮ้อยดำ 5 บาท ต้มกินในแล ยาโฮยให้เอาเห็ดพิมานโฮยแล ยาเซอะ

ลานที่ 19 หน้า 2

- บรรทัดที่ 1 ให้เอากาเลา 1 เครือตาปลา 1 แซ่เซอะ ยาสมให้เอาเปลือกผู้ควา 1 รากผักชีข้าง 1 ต้ม
- บรรทัดที่ 2 สมแล คายมีบาท 1 เมื่อไปเอายานัน ให้ว่าดังนี้ เวทาสอาควันถาสีโขเจวติมิ
- บรรทัดที่ 3 กลุสฺลียะวัตจะสาสะวาหะสวาทายะ ว่า 7 ทีแล ฯฯ ยาแม่เอ็งหวานเป็นส่าน
- บรรทัดที่ 4 เขียมมือ(ขามือ)ดงนั้น ให้เอาเครือตากวาง 1 แก่นกำงของ 1 แก่นตุมตัง 1 รากเสี้ยนกำตัม
- บรรทัดที่ 5 อาบแล ฯฯ ยาปวดหัวฝ่ายเดียว ให้เอาใบผีเสื้อ ใบบุรา ใบว่านไฟ ใบส้มป่อย ให้เอาชิง 7
เทียม 7 ตำ
- บรรทัดที่ 6 เข้ากันปั่นเอาน้ำโพะหัวคั่นคิงหายแล ปวดหัวให้เอาเปลือกกำม เปลือกกุ่ม เปลือกสัง
เปลือกลิ้นฟ้า ข่า

ลานที่ 20 หน้า 1

- บรรทัดที่ 1 ป่า ข่าบ้าน หมากแห้ง มาตำปั่นเอาน้ำแล้วน้ำเหล้าเด็ดทอกันโพะติ ฯฯ ยาฮานเยียว
- บรรทัดที่ 2 เป็นเลือด ให้เอารากหมากชาติขาว รากจวนหมูต้มกิน ยาหัวแต่ ฮ้อยดำแต่ กินหายแล ฯ
ฯ พาก
- บรรทัดที่ 3 1 ให้เอาขมิ้นตัน 1 รากแก้คำ 1 รากปีกไก่ดำ 1 ยาหัว ฮ้อยดำ 1
- บรรทัดที่ 4 ต้มกินหายแล ฯฯ ยาตาเข้าฟ้า ให้เอาหญ้าแห้วหมู 1 กับน้ำเยียว คีอีน้อย 3 หน่วย

บรรทัดที่ 5 ชิง 3 ฝาน เกลือใส่ดอมให้เหลกจึงปั่นลูกกอนไว้แถ(เง)ใส่ดีแล ฯ ยาคันทมาลา ให้เอาราก

ลานที่ 20 หน้า 2

บรรทัดที่ 1 คัดเค้าบาท 1 รากหมากเอิกบาท 1 รากหมากแคงต่อนบาท 1 รากสัสมบาท 1 รากพาย

บรรทัดที่ 2 สงบาท 1 ฝนสมกันจึงกินดีแล คันทมาลาเต้อยไก่ ยาชะเออะ ให้เอาใบผู้

บรรทัดที่ 3 3 ใบ มาฮางให้แห้งแล้วใส่พริกน้อย 7 ใบ บดเข้ากันใส่น้ำให้กินหาย

บรรทัดที่ 4 แล ฯ ยาชะดวงกินล้ากุด ให้เอารากอ้อยหนูฮ้อย 3 ซ้อ 1 รากจวนหมูฮ้อย 1 ยาหั่ว 5 ตำลึง อ้อย

บรรทัดที่ 5 ตำทั้งใบ 5 บาท ต้มกินหายแล คายมีตำลึง 1 ฯ ยาหนูหนวกให้เอาผักหม

ลานที่ 21 หน้า 1

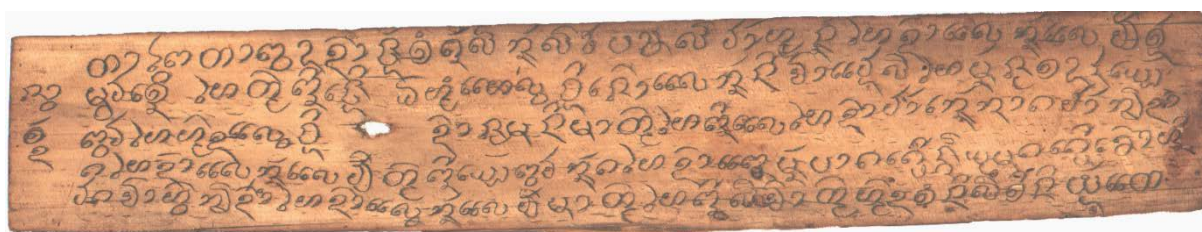
บรรทัดที่ 1 ฟากำ 1 ใบสัมป่อยกำ 1 ใบกาจายกำ 1 ใบขาม 3 กำ มาเคี้ยว 3 บวย เอาบวย 1

บรรทัดที่ 2 ซาเคี้ยวให้ชุ่ม ใส่พริก ชิง เกลือ ใส่สน้อยตัดแล้วจึงใส่ดีแล ฯ ยาชะเออะ ให้เอาราก

บรรทัดที่ 3 คา 1 หัวแห้ว 1 ท่อกัน เคี้ยวใส่พริก ชิง เกลือ สน้อย ตัดกินดีแล พาก 1 ให้เอา

บรรทัดที่ 4 หางยูงเผาไฟแช่น้ำกินดี ฯ ยากาเอ็น ให้เอารากตากวาง 1 รากตาไก่ รากตุ๊กไส ราก

บรรทัดที่ 5 ตุ๊ก 1 รากกำหลว 1 แก่นก้างของ 1 ยาหั่วฮ้อย 1 อ้อยดำ 5 บาท 7 สิ่งนี้ยาแวงแล ให้เอาราก

ลานที่ 21 หน้า 2

บรรทัดที่ 1 ตาไก่ ตากวาง เอาชั่งท่อนกัน แลอันแล 5 บาทแล รากหมู่นั่นให้เอาแลอันแลฮ้อยทั้ง

บรรทัดที่ 2 มวลเทอญ ให้ต้มกินเจ้ 3 หม้อ แล้วจึงเซาแล อันนี้ยาแวงแล ให้มันชูทางในเสีย

- บรรทัดที่ 3 ก่อนให้หมดแล้วจึงเอา ชุมนี้มาต้มให้กินแล ให้เอารากเอ็นอ้า 1 รากอ้อยดำ
 บรรทัดที่ 4 1 ให้เอาแลอันแลฮ้อยต้มกินเสียก่อน อัน 1 ให้เอาแก่นมันปลา 1 เครื่องจวนสุ่ม 1 เครื่อง
 ขมิ้น
 บรรทัดที่ 5 1 ยาหั่ว อ้อยดำ ให้เอาแลอันแลฮ้อยมาต้มให้กินแล ยาต้มหมดท่อนี้แล ที่นี้ยังแต่

ลานที่ 22 หน้า 1

- บรรทัดที่ 1 กราบท่าหายแล ฯ ยาชะดวงให้เอาพุงเขียดดีไม 3 ตัว พุงกบ 3 ตัว ให้เอามาเผาไฟบด
 ใส่น้ำมัน
 บรรทัดที่ 2 งาดิบทาหอยมัน เอามันสมกันตากแดดให้แห้งแล้วจึงสุบตีแล ฯ ยาแม่
 บรรทัดที่ 3 เอ็ง เอารากหูลิงตำลึง 1 รากตาไก่ตำลึง 1 รากเดือปองตำลึง 1 รากหนวดแมว
 บรรทัดที่ 4 ตำลึง 1 รากชะมดตำลึง 1 รากหมากดุกตำลึง 1 กระดุกเสื่อ 1 ดูกม้า 1 ดูกควาย
 บรรทัดที่ 5 ต่อน 1 ควายดำ 1 ดูกช้าง 1 ยาหั่ว 5 ตำลึง ต้มกินดีแล ฯ ยานิว ให้เอารากหนาด 1
 รากม่อนเฮือ 1 ราก
 บรรทัดที่ 6 อ้อยป่าต้มกินแล ฯ ยาชะดวงนี้ ให้เอารากหมากมาย 1 รากผาฮายน้อย 1 รากเข็มขาว
 รากหมากน้ำเต้าน้อย

ลานที่ 22 หน้า 2

- บรรทัดที่ 1 รากไค่นุ่น รากสีโค ให้เอาแลอันแลฮ้อย ยาหั่ว 5 บาทต้มกินแล มนต์ยาให้ว่า โอมสัพพา
 เทา
 บรรทัดที่ 2 เถาคูหาคเทาเถากูจักผาบฝูงหมูไซยน กูจักผาบฝูงฝียัก กูจักผาบฝูงหมูฝียาย โอมชะหะ
 โอม
 บรรทัดที่ 3 ชะหะยะ โอมทิพะยายา 2 หั่ว พระยาด 2 ผูกไว้ท่อนที่ไต่ฮักไถ่ดอนนี้เทียะพลันแล
 บท...นั้นให้
 บรรทัดที่ 4 เสกยาหั่ว 7 ซ่อไว้ในคายนแล ฯ ยาลดให้เอาตาไก่ ตากวาง ยาหั่ว อ้อยดำ ฝนเป่าลด ฯ
 ยา
 บรรทัดที่ 5 ชะเออะให้เอาก่อนทั้งเปลือกทั้งแก่นแล รากหมากเขือขึ้น 1 ให้เอาทั้งรากทั้งลำ ราก
 ทองหลางบ้าน ทั้ง

ดัชนีตัวยา สมุนไพร สารมีฤทธิ์ที่ปรากฏในตำรายาฉบับสำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

หน้าลานที่	ดัชนีตัวยา สมุนไพร สารมีฤทธิ์ที่ปรากฏ
ลานที่ 3 หน้า 1	ลุ่มพุก เยี่ยวช้าง รากหมาก รากพรวัว รากส้มกบ แดงแซง รากบ้าน รากผักตำนิ รากหมากแปบ เครือผักแว่น รากบังถัน(บกทัน?) มันปู เปลือกกาเรา ขี้ขี้ไม้จิก ขี้ไม้ แคน(แก่น) สีเสียด
ลานที่ 3 หน้า 2	น้ำมันยาง น้ำมันงา หิงหยา ปอลมบม ผาฮายหลวง เขากวาง ขี้ไม้สัก ลิกกำ หลวง ผักหวานบ้าน รากก้านตง แพงคำฮ้อย หน่วยหมาดุกหิน อวดออง งาข้าง เครือผักสาย(สาบ)
ลานที่ 4 หน้า 1	อวดออง งาข้าง รากตีนตงน้อย คาบแมงมุม อ้อยดำ น้ำมัน ส้มป่อย พายพวง (พายพวง) รากหนามพระยา รากหมากแคว้งด่อน ใบผักนอก เบี้ยผู้ นองา หมากสมอดิน เปลือกหล้าตาควาย รากหมากแคว้งเขียว ไม้เท้าสาน รากหมากเกี้ยง เปลือก หมากเกี้ยง เปลือกเตือเกี้ยง รากก้านตง
ลานที่ 4 หน้า 2	รากผักหวานบ้าน รากถั่วพู รากปวกเข้า รากหญ้าผากควาย เปลือกแก่นอ้ม ขี นดิบ ค้องกายลิก ไม้แพ ขี้กั่ว ขึ้นกสักไคลิง นมผา ลั่นชะเล(ทะเล) จุ่มปวกชะเล (ทะเล) ดับดิบระสีสมแล้ว หอยพวงน้ำสมุทร ในหมากสมอดิน รากหนามชัวถั่ง น้ำเหล้าโท รากตาปู จันทน์แดง หัวแฟก ดูกันคาก(คางคก) หัวแฟก ถิ่น รากบัวหลวง ไม้ รวก
ลานที่ 5 หน้า 1	รากเสี้ยวเงินเลียง แก่นส้มลม แก่นขี้หนู งาข้าง ในหมากฝ้าย ใบหมากแปบ ต้น สมัด หมากเขือบ้า น้ำมันงาดิบ ขี้ปวดโนไม้ไผ่บ้าน
ลานที่ 5 หน้า 2	ขี้แม่ไฟ ดอกเกี้ยวซ่าย คาบแมงมุม แมงสาบผี ขี้มดง่าม ปิงเหลื่อม เหล้าเด็ด ตาไม้ ไผ่บ้าน ตาไม้ซางไฟ ไม้ซางคำ ตาอ้อยดำ รากหมาก รากพรวัว รากหมากชาติ
ลานที่ 6 หน้า 1	รากใส รากข่อย หวด รากพิพวน รากเข็มขาว หมากแก่น ขามัดสะนาก ทองสุ รนา
ลานที่ 6 หน้า 2	รากหมากถั่วเลีย รากคัตเค้า ข่า อ้อยดำ ยาหัว เขากวางขี้ กะโหลกหมากพรวัว ใบ บัวน้ำมันหมากพรวัว
ลานที่ 7 หน้า 1	รากขี้แฮด อ้อยดำ ยาหัว รากนางแซ(แซง) กำหลวง แก่นขี้เหิน เครือเบนน้ำ ดูกู เพาพ่นลง น้ำเหล้าเด็ด ใบไผ่บ้าน ใบซางไฟ ผักหวาน
ลานที่ 7 หน้า 2	ข้าวจ้าว ข้าวตอก ผักกะเดา กะโหลกหมากพรวัว ในหมากฝ้าย ตาไม้ไผ่ หนาม เหมือดแอ แก่นไม้ตัว แก่นตุ้ เปลือกจิก เปลือกหว่า ขี้มด เปลือกหมากพอก เปลือกหมากดุก เปลือกกำแมด น้ำข้าวหมา หมากพริกน้อย ขี้ไม้แคน
ลานที่ 8 หน้า 1	ไม้เหมือดแอ เครือเขาฮอ รากส้มพ้อ เครือไส้ไก่ เปลือกตุ้ เปลือกแหน เปลือก คอม รากคี่ไพนกชุ่ม รากหนามแท่งเบี้ย รากตังเลี่ยน หมากเฟื่อง เปลือกพันชาด น้ำหมากพรวัวไฟ ดินกะสิวขาว(ดินประสีว) หมากพอก ข้าวเหนียว น้ำมันงา

หน้าลานที่	ดัชนีตัวยา สมุนไพร สารมีฤทธิ์ที่ปรากฏ
	หมากชาชะโกมาเครือเขาฮอ ชี้เจีย(ค่างขาว)
ลานที่ 8 หน้า 2	น้ำตาลทราย หมากเบี้ยว น้ำหมากนาว น้ำหมากเฟือง น้ำหมากครั้งดิบ น้ำเปลือกไค่นุ่นอ้อยดำ ชาชะโก เลือดแรด หนั่งแรด น้ำมันงา เปลือกแก ชี้แรดอีหลี แก่นขามขุด ใบเชือบ้า ใบบัวแดงแด่ เหมือดหลวง หมากพริกน้อย ดีปลี ใบตูม แอ้ม
ลานที่ 9 หน้า 1	ผักวงช้าง ใบหนาม ใบยา ใบหมากแคว้งดอน ใบหมากเชื้อขึ้น ใบหมากเว่อ ใบหมากนาว ใบชาโม่ง รากผักชีช้าง แก่นดู่ แก่นแดง แก่นสะแบง แก่นมันปลา บุตรรากแก่ รากย่านาง รากปืปืขาว รากสาม กีบแดง เปลือกแก่นอ้ม เปลือกกาเรา เชือก แก่นจำปา หนาม เปลือก กะโหลกหมากพร้าว น้ำมันหมากพร้าว ยาหัว แอนคันทาก เขาชี ผ้าฝ้ายหลวง
ลานที่ 9 หน้า 2	ยาหัว ผักเสี้ยนผี หล้าพวงโพะ แก่นคูน แก่นดู่ แก่นแดง แก่นมันปลา แก่นเหมือดคน แก่นก้านเหลือง เปลือกเชือก ผาฮายหลวง หนั่งแรด ปืปืแดง แก่นดู่ แก่นผู้ หมากมุยแดง ใบหมากเชื้อขึ้น ใบหมากพริกน้อย ใบหมากขาม หมากมุยแดง ปืควายดอนรากส้มป่อย รากหมากเชื้อขึ้น รากดอกพุด
ลานที่ 10 หน้า 1	ชีไม้พอก เพี้ยไม้ไผ่บ้าน เปลือกพันชาติ เครือตาปลา แว่วช้าง เครือลิ้นแฮด เปลือกแคน 1 เปลือกถ่อน หัวหวายนึ่ง รากผักกะยา ยอดเหมือดแอ ใบตาไก่ อาลาง ยอดเหมือดคน เปลือกเชือก อาจันท์แดง จันท์ขาว เห็ดแดงแห น้ำเหล้าเต็ด ชิง กระเทียม หมากพริกน้อย
ลานที่ 10 หน้า 2	เปลือกพันชาติ ฮาก้าน้อย ควยตาน งาช้าง เปลือกแห่น ใบส้มเส้า ใบก้างปลา ไม้ดุกใหญ่ ไม้ดุกใส ไม้ดุกอึ่ง ไม้เอ็นอ้า เครือตาปลา หน้าผากควายดอน ในหมากหนามแท่ง เครือเขาฮอ เปลือกดู่ เครือจี่จ้อ เครือนำแห่น รากหิงหาย รากปอหมในหมาก สมอดิน รากปอลมบม รากคางสูง รากเล็บแมว รากล่าตาควาย ไม้ดุกหิน รากดอกซ้อนน้อย รากหมากควง เปลือกกลมคอม เปลือกคอม เปลือกแค่อว รากสามคอบ หินส้มแ ปืปลากั้ง ปืปลาแข็ง ปืเต่าเพ็ก เกสรดอกบัวหลวง มันปู
ลานที่ 11 หน้า 1	หนามจั่วเลีย หัวปอเต่าให้ หัวชะมด บีแซ้ น้ำเหล้า แก่นขาม แก่นก้านเหลือง แก่นชุมแสง แก่นข้าวโคด กุดรอก หัวสืไค รากปืปืแดง หมากพริกน้อย พริกใหญ่ ข่า ปืจั่วแดง
ลานที่ 11 หน้า 2	เกลือ รากหญ้าโคย(งู)หลวง รากหญ้าโคยงูน้อย รากจี่จ้อหลวง รากจี่จ้อน้อย รากหญ้าขัด รากหญ้าลับลิ้น รากผักหมแดง หัวหญ้าแห้วหมู ขมิ้นขึ้น ใบผีเสื้อ 1 ใบบุรา ใบว่านไฟ ใบส้มป่อย ชิง กระเทียม เปลือกกำม เปลือกกุ่ม เปลือกสัง เปลือกลิงไม้ เหล้าเต็ด
ลานที่ 12 หน้า 1	ขมิ้นขึ้น ว่านไฟ น้ำปลาแตกปลาน้อย เปลือกทองบ้าน หล้าหอมแก้ว หัวหญ้าแห้วหมู หล้าผากควาย รากหญ้าหิงหาย ใบฮางขาว หล้าหอมแก้ว เอาเปลือกเตื่อเกี้ยง เตื่อป่อง หล้าผากควาย หล้าแห้วหมู น้ำอ้อย รากส้มป่อย ราก

หน้าลานที่	ดัชนีตัวยา สมุนไพร สารมีฤทธิ์ที่ปรากฏ
	กล้วยดิบ อ้อยดำ ใบหมากเขือบ้า ใบหมากเข้า ใบทองพันชั่ง
ลานที่ 12 หน้า 2	ใบหมากแท่ง ใบผักตำนิบ ใบหม้อน้อย ใบชี้เหล็ก ใบหญ้าหัลบมัน ใบตดหมา ใบบุ ฮ่า ใบผีเสื้อ ใบสีชมชื่น ใบหุน ใบเครือตดหมา หัวข่าป่า ขมิ้น ว่านไฟ น้ำมันงา ราก เอ็นอ้า รากมุยแดง รากตับเต่า เปลือกม่วงกาสอ เปลือกบก รากอีทก รากหมาก แตก รากน้ำเต้าน้อย รากมูกน้อย มูกใหญ่ รากดอกต่างไก่ รากแลงซ้อน หัว ไก่โอก รากก้างของ รากหมากงัวเลีย
ลานที่ 13 หน้า 1	รากเครือเขาควาย รากชาย(พาย)สง รากเล็บแมว รากมวก รากตูมตั้ง ราก สมอดิน รากเดื่อดิน ขมิ้นนกกุง รากหมากดุก ข่าลิง(ข่าป่า) รากสั้มกบ รากแค ชาย กุ่มน้ำ กุ่มบก เปลือกอีรัม ทองกลาง ชิง ข่า ว่านไฟ อ้อทือ บुरา ผีเสื้อ เครือตา ปลา เปลือกจำปา รากหมากเขือบ้า รากหมากแคว้ง ใบชี้เหล็กใหญ่ ชี้เหล็กसान ชี้เหล็กเทศ ใบชมชื่น กุ่มน้ำ กุ่มบก อีรัม ทองกลาง ไม้หมากนาว ใบหมากเฟือง ใบหมากนาว
ลานที่ 13 หน้า 2	หมากตูมอ่อน หัวบอนเบี้ยว รากเอ็นอ้า ชิง เครือตาปลา ว่านไฟ ผักเทียน หมาก ขุด หมากนาว ข้าวก้า หมากเขือบ้า หมากแคว้ง ชาชู เครือขมด ใบบัวชี้แบ ใบ หมากขุด ใบหมากนาว ใบหมากสมอ ใบตูมตั้ง ถั่วพู ฮางเค็ด ยาผีในท้อง รากนาง แซง อวดออง งาข้าง น้ำมันงา หัวบงเส้น หัวแดงหนู หัวต่างไก่ หัวขมิ้น
ลานที่ 15 หน้า 1	รากสั้มกบ รากแดงแซง รากสั้มพ้อ รากเนอ รากจั่นสุ่ม รากสั้มพ้อ ใบสั้มพ้อ ข้าวเปลือก
ลานที่ 15 หน้า 2	รากสัง รากหมัดง รากเล็บแมว รากสีชมชื่น รากเสี้ยนน้อย ต้นรังแรง ต้นเสือ ต้นเรือนกวาง ต้นตับเต่า ให้เอาแลอันแลฮ้อย เห็ดพิมานโฮย หมากกะโดน ปักบ น้ำมันคน ใบมุยด่อน มุยแดง ไม้ฮังหนาม ไม้ข่าลิง(ข่าลิง) ไม้คอแลน ไม้หนามคอง ตาไก่ ไม้ตากวาง
ลานที่ 16 หน้า 1	ไม้จิก ไม้พิมาน ไม้คิ้วกะต่าย ผักหลายพาย ผักสั้มทอง รากกุ่ม รากหนาดเครือ หมากบ้า เครือตาปลา ข่าลิง คอแลน เครือหมากยาง มุยด่อน ยาหัวฮ้อย อ้อยดำ เปลือกกาเลา เปลือกลองไซ เปลือกจั่วบ้าน เครือตาปลา เปลือกพันชาติ หัว กล้วยน้อย เครือหุนแป(เถาคัน) น้ำมันงา
ลานที่ 16 หน้า 2	ฝากจับไม้บก ฝากจับไม้ลุ่มพุก ฝากจับไม้พันชาติ รากผักชีข้าง แก่นมุยด่อน แก่น ไม้ฮังหนาม แก่นไม้เรือนกวาง แก่นก้างของ ยาหัวฮ้อย อ้อยดำ หัวกล้วยน้อย เล็บเงือก ยอดแดง เครือตาปลา เปลือกทองบ้าน เห็ดพิมาน เปลือกกาเลา รากชีข้าง หัวกล้วยป่า
ลานที่ 17 หน้า 1	ผักสั้มทอง เครือตาปลา เปลือกทองบ้าน เปลือกเรือนกวาง เปลือกพันชาติ แก่น

หน้าลานที่	ดัชนีตัวยา สมุนไพร สารมีฤทธิ์ที่ปรากฏ
	ไม้ชำลิ่ง แก่นไม้คอแลน เครือตาปลา แก่นก้างของ แก่นตูมตัง รากไผ่บ้าน รากไผ่ป่า ราก(ไผ่)หางไฟ รากไม้(ไผ่)รวก กระดุกควายต่อน
ลานที่ 17 หน้า 2	ยาหัว อ้อยดำ หัวกล้วยป่า 1 ผักหลายพวย เครือหุนแป รากแพว เปลือกขาม ป้อม เปลือกแต้ เปลือกเชือก เปลือกแต้ เปลือกม่วงกาสอ เปลือกข้างนาว ไม้ดุกใส ไม้พอกพาว ไม้หมากมาย ไม้ฮองหนาม ฝากจับไม้หมากนาว ไม้หมากเว่อ เครือตาไก่
ลานที่ 18 หน้า 1	ยาหัว อ้อยดำ น้ำมันหมากฝ้าย เห็ดพิมาน เปลือกม่วงป่า เปลือกเตื่อเกี้ยงน้อย แก่นหมากหมอ แก่นชาชูตัน แก่นชาชูเครือ อ้อยดำ แก่นชาชูตัน แก่นต้นดอกรัก ฝากจับไม้หมากนาว รากรกกก กระดุกหมูป่า
ลานที่ 18 หน้า 2	ไม้ชำลิ่ง คอแลน มุยต่อน คิ้วหมากยาง ยาหัว อ้อยดำ บักพร้าว แก่นสัง อ้อยดำ ไม้ฮางควา กระดุกฟานไฟ รากเตื่อดิน เปลือกหมากส้มมะลต เครือหุนแป ส้มไม้ขาม มุยต่อน มุยแดง แก่นผู้ เครื่องงกระต่าย รากมกไม้
ลานที่ 19 หน้า 1	ท่อนไม้มบ้าน ไม้แก(แต้) เครือยานาง รากซ้องแมว แก่นไม้ตาไก่ รากเสี้ยนน้อย รากกำหลวง รากไม้รวก แก่นไม้ตูมตัง กระดุกม้า ยาหัว อ้อยดำ เห็ดพิมาน
ลานที่ 19 หน้า 2	กาเลา เครือตาปลา เปลือกผู้ควา รากผักชีช้าง เครือตากวาง แก่นก้างของ แก่นตูมตัง รากเสี่ยวกำ ใบผีเสื้อ ใบบุรา ใบว่านไฟ ใบส้มป่อย ชิง เทียม เปลือกกำม เปลือกกุ่ม เปลือกสัง เปลือกลิ้นฟ้า ข่าป่า
ลานที่ 20 หน้า 1	ข่าบ้าน หมากแห้ง น้ำเหล้าเด็ด รากหมากชาติขาว รากจวนหมู ยาหัว อ้อยดำ เข็มมันตัน รากแกดำ รากปีกไก่ดำ ยาหัว อ้อยดำ กล้วยาหัวหมู น้ำเยียว คีอีน้อย ชิง เกลือ
ลานที่ 20 หน้า 2	คัตเค้า รากหมากเอ็ก รากหมากแคงต่อน รากส้มลม รากพายสง ใบผู้ พริกน้อย รากอ้อยหนู รากจวนหมู ยาหัว อ้อยดำ ผักหมฟ้า
ลานที่ 21 หน้า 1	ใบส้มป่อย ใบกาจาย ใบขาม พริก ชิง เกลือ รากคา หัวแห้ว หางยุง รากตากวาง รากตาไก่ รากดุกใส รากดุก รากกำหลวง แก่นก้างของ ยาหัว อ้อยดำ
ลานที่ 21 หน้า 2	รากตาไก่ ตากวาง รากเอ็นอ้า รากอ้อยดำ แก่นมันปลา เครือจวนส้ม เครือขมัน ยาหัว อ้อยดำ
ลานที่ 22 หน้า 1	พุงเขียด พุงกบ น้ำมันงาดิบ รากหูลิง ตาไก่ รากเตื่อป่อง รากหนดแมว รากชะมด รากหมากดุก กระดุกเสื่อ ดูกม้า ดูกควายต่อน ควายดำ ดูกข้าง ยาหัว รากหนด รากม่อนเฮือ อ้อยป่า รากหมากมาย รากผาฮายน้อย รากเข็มขาว รากหมากน้ำเต้าน้อย
ลานที่ 22 หน้า 2	รากไค่นุ่น รากสไค ยาหัว ตาไก่ ตากวาง ยาหัว อ้อยดำ รากหมากเขือขึ้น รากทองหลวงบ้าน

ตำรายาฉบับที่ 2 ฉบับวัดอิสานทะเมนชัย ตำบลทะเมนชัย อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์

การปริวรรตตำรายา ถ่ายถอดอักษรโบราณ(อักษรธรรมอีสาน) มาเป็นอักษรไทยปัจจุบันซึ่งมีอยู่ทั้งหมด 68 หน้าลาน ในการปริวรรตตำรายาดำรับนี้จำนวนใบลานได้ขาดหายจำนวน 1 หน้าลาน ได้แก้หน้าลานที่ 8 ผลการปริวรรตมีดังต่อไปนี้

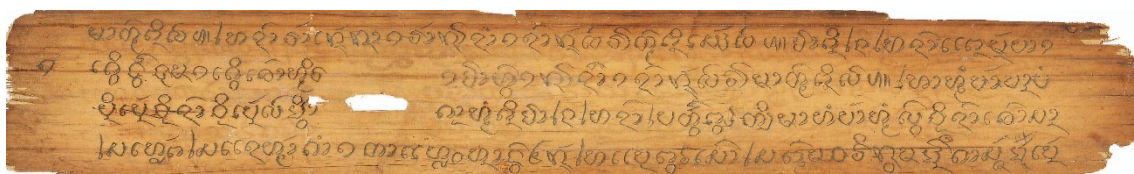
ลาน 1 หน้า 1

บรรทัดที่ 1 ยาสามฮาก ให้เอาเปลือกหำรอกกับปูนละคร ข้าวเจ้าแ่งกินดีแล ฯ ยากระเอ็น ให้เอารากต่างไก่ ตา

บรรทัดที่ 2 กวาง รากตุกใส รากตุกฝ้าย รากกำหลวง แก่นกำของ 1 ยาหัวฮ้อย 1 ฮ้อยดำ 5 บาท 7 สิ่งนี้ยาแรง

บรรทัดที่ 3 แล ฯ ให้เอารากต่างไก่ตากวางเอามาซึ่งท่อกันแลอันแล 5 บาท รากหมูนั่นให้เอาแลอัน

บรรทัดที่ 4 แลฮ้อยเทอญ ให้ต้มกินใน 3 หม้อแล้วจึงเซาแล ฯ ให้มันชูทางในเสียก่อนให้หมดแล้วจึงเอาชุนนี้

ลาน 1 หน้า 2

บรรทัดที่ 1 มาต้มกินแล ฯ ให้เอารากเอ็นฮ้ำ 1 รากฮ้อยดำ 1 เอาแลอันแลฮ้อยต้มกินเสียแล ฯ ยา กินใน ให้เอาแก่นมันปา 1

บรรทัดที่ 2 เครื่องวงชุม เครือเข้าหมื่น 1 ยาหัว 1 ฮ้อยดำ 1 เอาแลอันแลฮ้อยมาต้มกินแล ฯ ให้หาหม้อปากบานบ่

บรรทัดที่ 3 บินจึงเป็นแลผิว่า ค้างหม้อกินยาในให้เอาใบตองกล้วยตีบมาห่อปากหม้อ แล้วจึงเอาข้าวสาร

บรรทัดที่ 4 ใส่เหล็กใส่แต่ หมากคำ 1 ตาเหล่านางัว 4 อัน ให้แบ่งก้อนเส้าใส่พรหมจรรย์หอม ฟีนค่าศอก ผู้เป็น

ลาน 2 หน้า 1

บรรทัดที่ 1 ให้เอาฟันใส่ทางเดียวกันแล้วจึงปิดเป่าเสียให้ต่งโทง(กระทง)หน้าจั่ว มือดำอิด(วันแรก)นั้นให้ต่ง 3 ทง มือลุนให้ต่ง 4 โทงขึ้น

บรรทัดที่ 2 ไปตาบต่อเท่าฮอด 9 โทง 9 มือแล ให้เอาข้าวดำแดงข้าวเหลือง แกงสั้มแกงหวานดั่งเดียว

บรรทัดที่ 3 กัณ ดอกไม้ ขาว เขียว ดำ แดง ดั่งเดียวกันแล ฯฯ คายบัว ให้มีหมากเบ็ง 3 ถ้าน 5 (5 ขึ้น) ขวยดอกไม้ขาวแท้จิง

บรรทัดที่ 4 เป็นแล เงินบาทก็เป็น เงินฮ้อยก็เป็นแล ฯฯ ให้สบคาถา อันนี้ใส่หม้อยา 7 คาบแล้วจึงค้ำหม้อเทอญ สบเช้าว่า

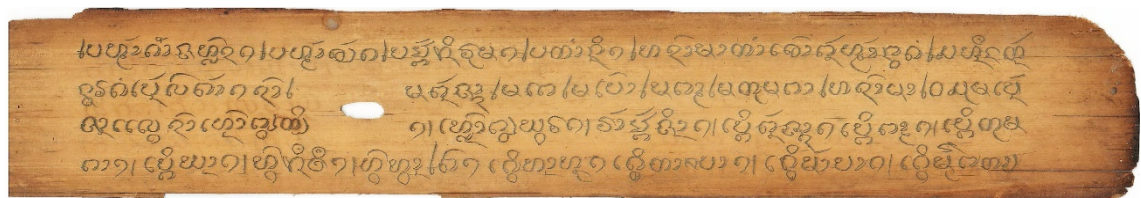
ลาน 2 หน้า 2

บรรทัดที่ 1 ใส่ชูโทง สบใส่โทงไปผอกเสียเท่าหมด 9 โทง 9 มือ นั้นเทอญจึงเขาแล โอมตบสกวา สุกสกวา สุก

บรรทัดที่ 2 สกวา สุกสกวา สุโอมสวาหับ 7 ทีแล ฯฯ ยาตั้งหัวเป็นสนนินบาต เอ็นขึ้นปวดหัวมัวตาก็ดีเลือด

บรรทัดที่ 3 แลเอ็นขึ้นถือตาก็ดี ให้เอาเปลือกพันชาต 1 หัวผง 1 เปลือกตูมโล้น 1 เปลือกตูมดั่ง 1 เปลือกตูม

บรรทัดที่ 4 1 เปลือกกำม หัว(หญ้า)หนวดแมว 1 หัวดอกคำป่า 1 เปลือกตูมกา ใบไผ่ป่า 1 ใบไผ่บ้าน ใบไผ่ขางไฟ 1 ใบขางคำ 1

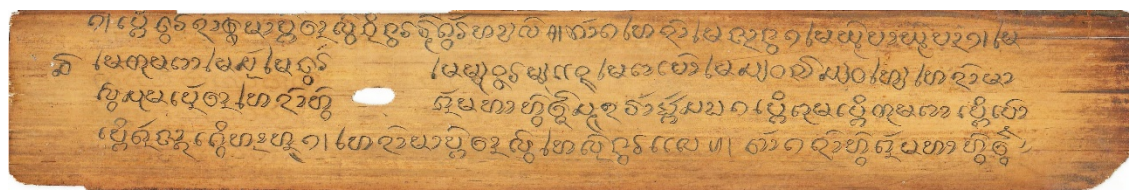
ลาน 3 หน้า 1

บรรทัดที่ 1 ใบหมากคำชะหลด 1 ใบหมากขับ 1 ใบผักอีฮุม 1 ใบตำนิ 1 ให้เอามาตำเข้ากันหมากนาว ก็ใส่หนึ่งตั้ง

บรรทัดที่ 2 นอนก็เป็นแล พาก 1 เอาไม้พันขาด ไม้เก ไม้เป่า ไม้กำม ไม้ตุ้มกา ให้เอามาไว้สุมเป็น

บรรทัดที่ 3 ถ่านแล้วเอาเหง้ากล้วยดิบ 1 เหง้ากล้วยยวน(นวล) 1 รากผักชีช้าง 1 เปลือกพันขาด 1 เปลือกกำม 1 เปลือกตุ้ม

บรรทัดที่ 4 กา 1 เปลือกยาง 1 หัวอ้อทื่อ 1 หัวว่านไฟ 1 เครือหางหนู 1 เครือตาปลา 1 เครือหมาก
บ้า 1 เครือมูกระต่าย 1

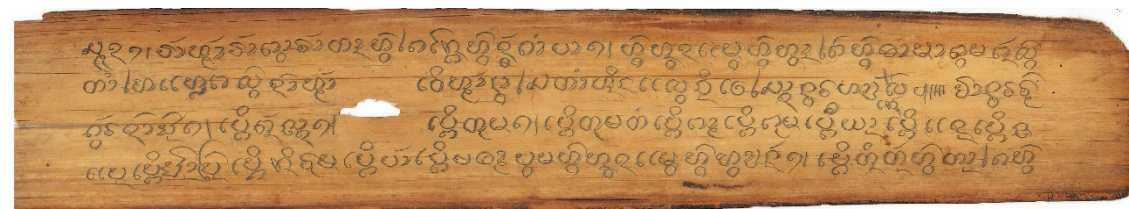
ลาน 3 หน้า 2

บรรทัดที่ 1 เปลือกถ่อน เอามาปอกทาน(ถ่าน)แล้วจึงนอนสมคว้นหายแล ฯ พาก 1 ให้เอาไม้
ช้างน้าว 1 ไม้ยมปา ยมบ้าน 1

บรรทัดที่ 2 ไม้ตุ้มกา ไม้สัง ไม้ถ่อน ไม้มุยต่อน มุยแดง ไม้กะเบา ไม้เสียน้อย เสี้ยวใหญ่ ให้เอามา

บรรทัดที่ 3 แล้วสุมเป็นถ่าน ให้เอาหัวพันมหา หัวทองสมุทร รากผักสาบ 1 เปลือกกุ่ม เปลือกตุ้มกา
เปลือกเป่า

บรรทัดที่ 4 เปลือกพันขาด เครือหางหนู 1 ให้เอามาปอกถ่าน แล้วให้ลงนอนแล ฯ พาก 1 ให้เอาหัว
พันมหา หัวทอง

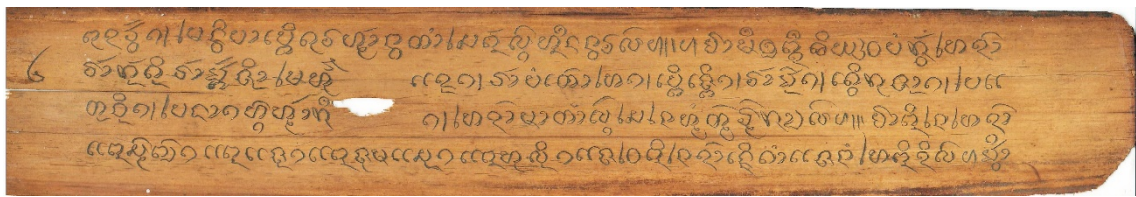
ลาน 4 หน้า 1

บรรทัดที่ 1 สมุทร 1 รากหมาก รากพร้าว รากตาล หัวไก่โศก หัวดอกคำป่า 1 หัวหนดแมว หัว
หวานไฟ หัวขามาพร้อมกันแล้ว

บรรทัดที่ 2 ตำให้แหลกแล้วเอาหมากเว่อ หมากนาว ใส่ตำนี้แล้วจึงเทใส่สาดนอนหายแล ฯ ยา
นอนสม

บรรทัดที่ 3 ควัน เอาผง 1 เปลือกพันขาด 1 เปลือกตุ้ม 1 เปลือกตุ้มตัง เปลือกกำม เปลือกกุ่ม
เปลือกยาง เปลือกแดง เปลือกสะแบง

บรรทัดที่ 4 เปลือกฝางปรัง เปลือกอีสุ่ม เปลือกบาก เปลือกขามป้อม หัวหนดแมว หัวหวานนี้ 1
เปลือกดินตัง หัวต่างไ้

ลาน 4 หน้า 2

- บรรทัดที่ 1 หัวกุตรอก 1 ไม้จั่วป่า 1 เปลือกขุน หมากราวดำใส่กันแล้วนั่งนอนแล ฯฯ ยามูตรกิด ชีเยียวบ่อก ให้เอา
- บรรทัดที่ 2 รากกังคี่ รากผักชีข้าง ไม้หุ้งแดง 1 รากปอเต่าให้ 1 เปลือกเชือก 1 รากผง 1 เครือผู้ข้าง 1 ใบแดง
- บรรทัดที่ 3 จิง 1 ใบงา 1 หัวหมากอี 1 ให้เอามาตำแล้วใส่ในหม้อต้มสมอบแล ฯฯ ยากินในให้เอา
- บรรทัดที่ 4 แก่นส้มกบ 1 แก่นแซง 1 แก่นซุมแสง 1 แก่นหูลิง 1 แซ่ไว้กินใน เอาเงินคำแช่น้ำให้กินดีแล ฯฯ ผีว่า

ลาน 5 หน้า 1

- บรรทัดที่ 1 คนเป็นเปลี่ยวไปมาบได้ ให้เอาไม้พันขาด 1 ไม้แก 1 ไม้เป่า 1 ไม้ตุ้มกา ไม้ก่าม 1 ไม้ข้างนาว 1 ไม้ยมป่า 1
- บรรทัดที่ 2 ไม้ยมบ้าน ไม้สีดา ไม้กะเบา 1 ไม้เสี้ยนน้อย ไม้เสี้ยนใหญ่ ไม้หมากมาย 1 ไม้มุยแดง 1 ไม้คาลิน(ข่าลิง) ไม้คอ
- บรรทัดที่ 3 แลน 1 เพา ให้เอาตุกทั้งหลายมาสมุนาตุกข้าง ตุกควาย ตุกม้า ตุกจัว ตุกทั้งหลายสมุนเป็นถ่านแล้วให้เอาเปลือก
- บรรทัดที่ 4 พันขาด เปลือกก่าม หัวผง เปลือกตุ้มกา เครือหางหนู เครือตาปลา หัวหวานไฟ หัวอื้อทื่อ หัวนอยู่ปากเอา หัวนอยู่บ้านก็

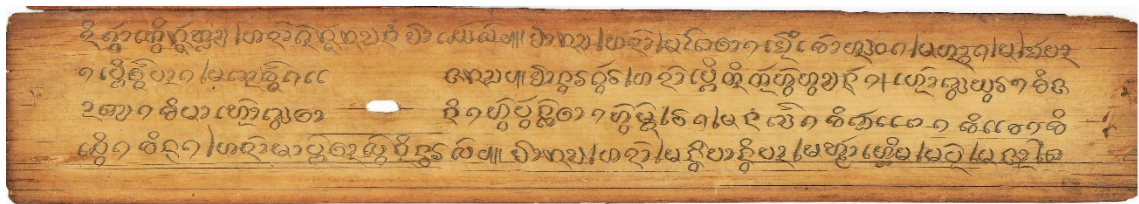
ลาน 5 หน้า 2

- บรรทัดที่ 1 เอา ปกถ่านแล้วลงนอนแล ฯฯ ยามมควัน ให้เอาไม้พันขาด 1 ไม้ก่าม 1 ไม้กุ่ม 1 ไม้เป่า 1 ไม้แก 1 ไม้ตุ้ม 1 ไม้

บรรทัดที่ 2 ผู้คาว(พูคา) 1 ไม้มุยแดง 1 ไม้ชี้เหล็ก 1 ไม้กะเบา 1 ไม้เสียวใหญ่ 1 ให้เอามาสุ่มเป็นถ่านแล้วให้เอา

บรรทัดที่ 3 เปลือกทั้งหลายมาปอกถ่าน ให้เอาเปลือกพันชาต 1 เปลือกเป่า 1 เปลือกตุ้มกา 1 เปลือกกำม 1 เปลือกลินไม้(ลั่นฟ้า) เปลือกแดง 1

บรรทัดที่ 4 หัวหวานไฟ 1 หัวอื้อทือ 1 หัวซ่า 1 มาปอกถ่านแล้วจึงเอาสะแนน(แคร่สำหรับย่างไฟ) พาดปากชุมแล้วจึงลงนอนแล้วเอาผ้าห่มให้

ลาน 6 หน้า 1

บรรทัดที่ 1 ดี คั้นว่าเหื่อออกหลายให้เอาคนออกอาบนํ้ายาเสียแล ฯ ยาอาบ ให้เอา ไม้โพทา 1 เยื้องเขาเหนียว 1 ไม้หนาด 1 ไม้ไผ่บ้าน

บรรทัดที่ 2 1 เปลือกทองบ้าน 1 ใบก้างของ 1 แห่อาบ ฯ ยานอนคว้น ให้เอาเปลือกตีนตัง หัวหวายนึ่ง 1 เหง้ากล้วยยวน(นวล) 1 ชี้ช้าง

บรรทัดที่ 4 พลาย 1 ชีม้า เหง้ากล้วยตานี 1 หัวปวกนกทา 1 หัวมดไฮ 1 ไม้ น้ำเกี้ยง 1 ชักกับแก้ 1 ชีแซ 1 ชี

บรรทัดที่ 5 เสือ 1 จิ้ง 1 ให้เอามาปอกถ่าน แล้วจึงนอนแล ฯ ยาอาบให้เอาไม้จั่วป่า จั่วบ้าน ไม้หมาก เหลื่อม ไม้บง(ไผ่บง) ไม้ซางไฟ(ไผ่ซางไฟ)

ลาน 6 หน้า 2

บรรทัดที่ 1 ไม้ไผ่ป่า ไม้ไผ่บ้าน ไม้ชุมแสง ไม้หวา ชีมด ไม้หูลิง ไม้ไฮ 1 ให้เอามาไว้แช่อาบแล ฯ คั้นว่านอนยา เหื่อออก

บรรทัดที่ 2 หลายให้เอาคนออกเสีย แล้วอาบยาอันแช่ไว้นั้นเทอญ วัน 1 ให้ลงนอน 3 ที่ 4 ที่ 5 ที่ จึงเขาแล ฯ

บรรทัดที่ 3 ยาฝั่มบาน ให้เอา หัวปลาเดิด 7 หัว หัวปลาเซ็ง 7 หัว ควยตาล 1 หมากรุกน้อย 7 ใน ปลีกกล้วยดิบ 1 ปีบ

บรรทัดที่ 4 ปีแดง 1 คั่วให้ไหม้แล้วเอานํ้ามันงาดิบเป็นนํ้าใส่ต้มจนแห้งแล้วทำให้กั๊ดแล ให้เอาฝ้ายเอาเทียนอ้อมแล้วจึงทา

ลาน 7 หน้า 1

บรรทัดที่ 1 แล ฯฯ คายมี 6 บาท เทียน 3 เล่ม เหล้า ไช้กอง ไช้หน่วย แพรว 1 ฯฯ ยาฟกคนไข้ ให้
เอาใบผักหนอก 1 ใบวานน้ำ 1

บรรทัดที่ 2 ใบแดงจิง 1 ใบงา 1 เครื่องหุข้าง 1 เครื่องสวง 1 ใบบัวหลวง 1 ไม้จั่วบ้าน 1 เครื่องฝักสมฟ้า
มาแซไว้

บรรทัดที่ 3 เป่าแล ฯฯ พาก 1 ให้เอาเปลือกเชือก 1 รากเชือกโคก 1 มาต้มเป่าแล ฯฯ พาก 1 ให้เอา
ปอเต่าให้ 1 ราก

บรรทัดที่ 4 หุ้งแดง 1 รากผง 1 ต้มไว้เป่า ฯฯ ยาฟกให้เอาปูนละคร 1 น้ำหมากเฟื่องเป็นน้ำทาากาน
ไว้บให้ลงไฉแล ฯฯ

ลาน 7 หน้า 2

บรรทัดที่ 1 ให้เสกคาถาอันนี้เป่าเทอญ ให้ว่าดังนี้ ฯฯ ปัตติกมั่งติเน อพติกมันติ ปัตติกโมติสัตติเม
กสปลัตโถ

บรรทัดที่ 2 ณง คามยาสัมมทกตาภาวิ โอมนโมตธัมมสเยสันตาราชโตปนิทรา

บรรทัดที่ 3 ทัสส เอวเมทัสสพัง อิปิปปสวากขาโตตังคัสสอปปยสวีสสิสัปปิตยัตโตหัง โพ

บรรทัดที่ 4 ณังคา เอกัมเมกัมปิ เอกัทธาบหินายันทุนิทุควาเชยยันโตสักกตวาสกวา วุ้องว้องสวาหะ
สวาหัพวา

ลาน 8 (ขาดหาย)

ลาน 9 หน้า 1

บรรทัดที่ 1 หายแลให้คะลำกินเทอญ ฯฯ ยาชี้เอื้อน ให้เอาใบเป่า 1 หมากบวบลิง 1 หมากเขือบ้ำ 1
หัวเครือหมากขี้กา 1 ในหมากบ้ำ 1

บรรทัดที่ 2 เห็ดดางแห 1 คั่วให้ไหม้เป็นเถ้าแล้วเอาน้ำมันปลาโพงเป็นน้ำแล้วจึงทาแล ฯฯ อย่าให้ไป
ย่ำน้ำ 3

บรรทัดที่ 3 วันหายนแล ฯฯ คายมี 2 ฮ้อยแล ฯฯ ยาขี้เฌื้อนให้เอาเห็ดขี้ม้า 1 ในหมากหุงบ้าน 1 ใน
หมากพันชาติ 1 จอกหู

บรรทัดที่ 4 ข้าง 1 เห็ดแสง 1 คั่วให้ไหม้แล้วเอาน้ำมันปลาโพงเป็นน้ำทาดีแล ฯฯ พาก 1 ให้เอาจอก
หูข้าง 1 ขี้ม้า 1

ลาน 9 หน้า 2

บรรทัดที่ 1 มาตัมสมหายแล ฯฯ ยา(ใช้)หมากไม้บ่มต้ม ฯฯ ลักษณะคนไข้ผิวว่าไข้หนวายนั่นชื่อว่า
ออกเหือดแล ฯฯ ผิไ้

บรรทัดที่ 2 ฝ่าตีนเย็นหนาวเป็นปวงเป็นบั้นนั้นชื่อว่าออกมุ่นมาน้ำแล ฯฯ ผิว่าไข้แลไอนั้นชื่อว่า
ออกเถาเลือดแล ฯฯ ผิว่า

บรรทัดที่ 3 ไข่ออกฮ้อนจ่มอยู่ปากนั้นชื่อว่าออกปานดำแล ฯฯ ผิว่าไข้ทกทิน(ตีน)ดังนั้นชื่อว่าออกสลา
เลือด ฯฯ ผิว่าไข้เลือดออก

บรรทัดที่ 4 ชุบ้วนนั้นชื่อว่าออกลาเลือดแล ฯฯ ผิว่าไข้ตุ่มออกชุบ้วนนั้นชื่อว่าออกลาดแก้วแล ฯฯ
ผิว่าไข้ตีนดำมีดำนั้นชื่อว่าออก

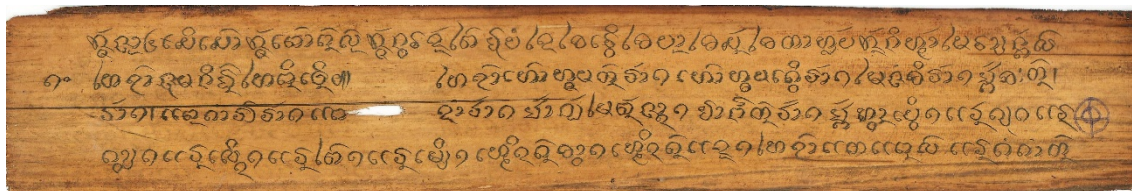
ลาน 10 หน้า 1

บรรทัดที่ 1 มารพังแล ฯฯ ผิว่าไข้ติงตัวคอแขนบได้นั้นชื่อว่าออกsang(ซาง)สีเส้าแลฮ้ายนักละ ฯฯ ผิว่า
ไข้เจ็บหมดปาก

บรรทัดที่ 2 บ่ติงนั้นชื่อว่าออกแฮดนอนชำแล ฮ้ายนักละ ฯฯ ผิว่าไข้เจ็บท้องแลไอนั้นชื่อว่าออกซาง
เหลืองออกแซงเท่า ฯฯ

บรรทัดที่ 3 ฮ้ายนักละ ฯฯ พยาธิฝูงนี้ให้เอายา 3 น้ำฝนให้กินจักหายแล ฯฯ ยาน้ำเค็มแต่ ยาน้ำฮ้อน
ยาน้ำเย็น

บรรทัดที่ 4 แต่หายแล ฯฯ ออกแฮดนอนชำ ออกมานพัง ออกมิกดำ ออกมิกแดง ออกปานดำ ออก
ปานแดง ออกซางเหลือง ออกแซงเท่า

ลาน 10 หน้า 2

บรรทัดที่ 1 ออกซางสีเส้า ออกเพากันลง ออกนอนตังไฟอยู่ได้ ไข่เฮื่อ ไข่ป้าง ไข่สั้น ไข่ตาหลับ อัน
นี้(ไข่)หมากไม้ฮ้ายนักแล

บรรทัดที่ 2 ให้เอาขุมนี่ฝนให้กินเทอญ ฯ ให้เอาเห่าหอมตันราก 1 เห่าหอมเครือราก 1 ไม้ซอชี่ฮาก
1 ผักชะต้น

บรรทัดที่ 3 ราก 1 แพงคำฮ้อยราก 1 แกดำราก 1 ผากจับไม้พันขาด 1 ย่านางตันราก 1 ผักหวาน
เปื่อ 1 แสนคุย 1 แสน

บรรทัดที่ 4 ควาย 1 แสนเลือด 1 แสนไฟ 1 แสนเมื่อย 1 เหมือดคนขาว 1 เหมือดคนแดง 1 ให้เอา
แต่แก่นแล แสนคอคำตัน

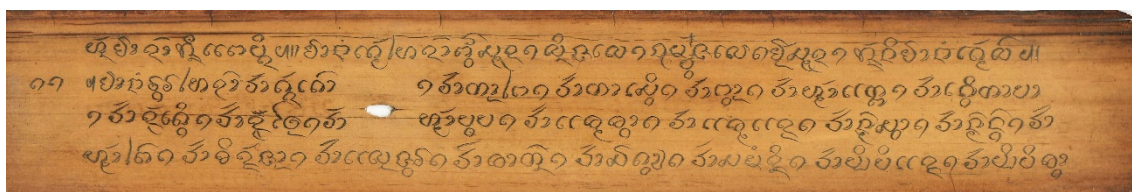
ลาน 11 หน้า 1

บรรทัดที่ 1 1 แอ้งคอกำเครือ 1 ข่าตัน 1 แสนขาว 1 แสนตู 1 แสนกุง 1 แสน 9 ชั้น 1 เขามวกขาว
1 เขามวกแดง 1 ส้มพ้อหลวง

บรรทัดที่ 2 1 สี่ไคตัน 1 ให้เอาลำแล ฯ จันทน์แดง 1 จันทน์หอม 1 เขาเอื้อง 1 หาน(หาง)ข้างฮ้อง
1 หาน(หาง)แกงคาง 1 แสนลัก

บรรทัดที่ 3 คาย 1 ขี้แฮดต่อน 1 ฝนแสนห่า 1 แสนหลวง 1 ป่าชาติ 1 มุยแดง 1 มุยต่อน 1 หมาก
พอกต่อน 1 ราก

บรรทัดที่ 4 เฟื่อง 1 ยานางขาว 1 ยานางแดง 1 เหล็กซิดิน 1 ร่ม 3 เมือง 1 แผ่นดินเย็น 1 อันนี้ยา
น้ำเย็นแล ให้เอาหันแก้

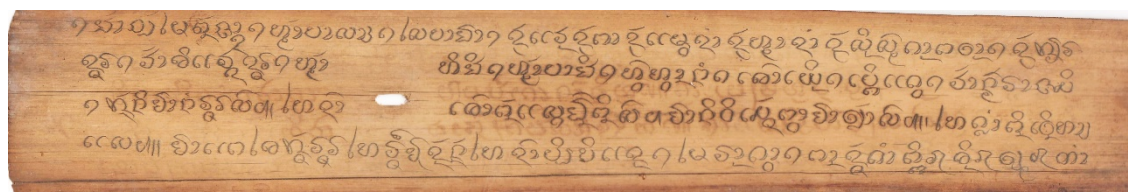
ลาน 11 หน้า 2

บรรทัดที่ 1 หันยา เอาอินแก่บตี ฯ ยาน้ำเค็ม ให้เอาพอง(พอง)สมุทร 1 ลิ่นชะเล(ทะเล) 1 จุมปวก
ชะเล(ทะเล) 1 หยั่งสมุทร 1 อันนี้ยาน้ำเค็มแล ฯ

บรรทัดที่ 2 ยาน้ำฮ้อนให้เอารากคัตเค้า 1 รากต่างไก่ 1 รากตาเสือ 1 ราก(ตา)กวาง 1 รากหมากแตก 1 รากเครือตาปลา

บรรทัดที่ 3 1 รากตูกเครือ 1 รากตูโห่ง(ห่ง) 1 รากหมากบวบ 1 รากเข็มขาว 1 รากเข็มแดง 1 รากนมสาว 1 รากนมจ้ว 1 ราก

บรรทัดที่ 4 หมากไฟ 1 รากขี้ดั่งช้าง 1 รากแลงซ้อน 1 รากฆ่าตัน 1 ราก 3 ควาย 1 รากสมอดิน 1 รากปิปปีแดง 1 รากปิปปีขาว

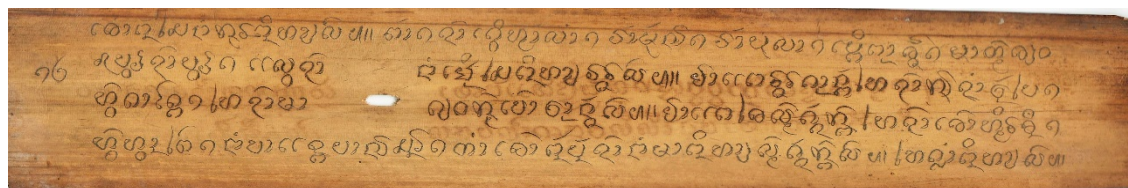
ลาน 12 หน้า 1

บรรทัดที่ 1 1 ฝากจับไม้พันขาด 1 หมากบ้ำลาย 1 โลปลาฝา 1 ตูกแฮ้ง ตูกกา ตูกแมวดำ ตูกหมาดำ ตูกลิงลม คางกะท่าง 1 ตูกเอียน

บรรทัดที่ 2 ด่อน 1 รากขี้แฮดด่อน 1 หมากหีผี 1 หมากบ้ำผี 1 หัวว่านน้ำ 1 เขาเยื่อง 1 เปลือกแคว 1 รากนมราชสี

บรรทัดที่ 3 1 อันนี้ยาน้ำฮ้อนแล ฯ ให้เอาเขากันแล้วฝนกินแล ฯ ยานี้วิเศษกว่ายาทั้งหลายแล ฯ ให้กะล่ำกินเทอญ หาย

บรรทัดที่ 4 แล ฯ ยาแก้ไขออกฮ้อนให้ร้องอยู่ดั่งนั้น ให้เอาปิปปีแดง 1 ใบฮางควา 1 ก้านดอกคำพริก 7 ชิง 7 กระเทียม 7 ตำ

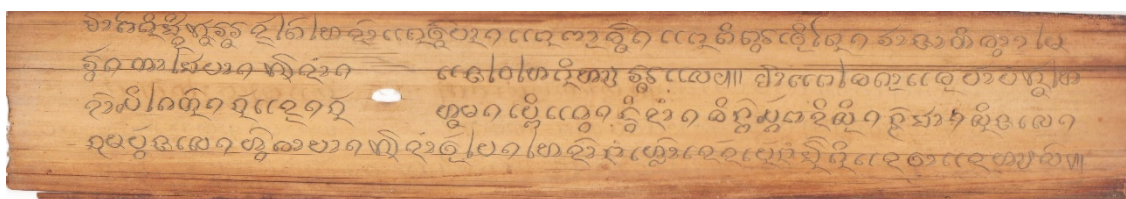
ลาน 12 หน้า 2

บรรทัดที่ 1 เข้ากันใส่น้ำอุ่นกินหายแล ฯ พาก 1 เอาเครือหมากลำ(หล่ำ) 1 รากมูกน้อย 1 รากบุลา 1 เปลือกกำของ 1 มาต้มเคี่ยว

บรรทัดที่ 2 7 บวย(กระบวย) เอาบวย 1 แล้วเอาน้ำผึ้งใส่กินหายฮ้อนแล ฯ ยาแก้ฮ้อนคางนัก ให้เอาอ้อยดำ ทั้งใบ 1

บรรทัดที่ 3 หัวคาโคก(ข้าโคก) 1 ให้เอามาเคี้ยวอมเป่าคางนักแล ฯ ยาแก้ไขลมคัตดอก ให้เอาขมิ้นขึ้น 1

บรรทัดที่ 4 หัวว่านไฟ 1 น้ำปลาแดกปลาน้อยสน้อย 1 ตำเข้ากันปั้นเอาน้ำมากินหายลมคัตดอกแล ฯ ให้กะล่ำกินหายแล ฯ

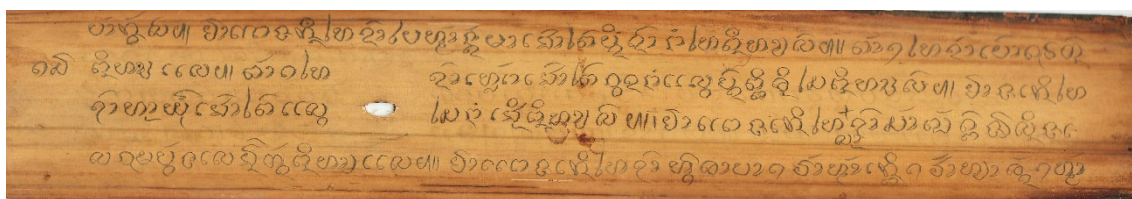
ลาน 13 หน้า 1

บรรทัดที่ 1 ยาแก้กินผิออกฮ้อนดังไฟ ให้เอาแก่นทองบ้าน 1 แก่นก้านของ 1 แก่นพิพวนเทิงโพน 1 รากชาติขาว 1 ไม้

บรรทัดที่ 2 รวก 1 ตาไฟบ้าน 1 อ้อยดำ 1 แซ่ไว้กินหายฮ้อนแล ฯ ยาแก้ใช้คางแข็งปากบ่อก ให้

บรรทัดที่ 3 เอาสีไคตัน 1 จันทน์แดง 1 จันทน์หอม 1 เปลือกแคว 1 จี๋ดำ 1 ขี้นกสั๊กตีสึง 1 นมผา 1 ลิ่นชะเล (ทะเล) 1

บรรทัดที่ 4 จุมปวกชะเล 1 หัวข่าบ้าน 1 อ้อยดำทั้งใบ 1 ให้เอาน้ำเหล้าเด็ดเป็นน้ำฝนกินแต่ทาแต่ หายแล ฯ

ลาน 13 หน้า 2

บรรทัดที่ 1 ปากออกแล ฯ ยาแก้สะอื้น(สะอึก) ให้เอาหมากนัตมาเผาไฟบิตเอาน้ำให้กินหายแล ฯ พาก 1 ให้เอา เป้า(เปล้า) คุณ ต้ม

บรรทัดที่ 1 กินหาย ฯ พาก 1 ให้เอาเหล็กเผาไฟจอนน้ำแล้วบดพริก ขิง ใส่กินหายแล ฯ ยาชะเออะ(สะอึก) ให้

บรรทัดที่ 1 เอาหางยุงเผาไฟแล้วใส่น้ำผึ้งกินหายแล ฯ ยาแก้ชะเออะ ให้ล้างเอาซากกับครก ซอย ลิ่นชะเล

บรรทัดที่ 1 จุมปวกชะเลฝนตัดกินหายแล ฯ ยาแก้ชะเออะ ให้เอาหัวข่าบ้าน 1 รากหมากเอ็ก 1 รากหญ้าขัด 1 หมาก

ลาน 14 หน้า 1

บรรทัดที่ 1 แก่น 1 ขามัดสะนาก 1 ทองบ้าน 1 มาปึงให้สุก เข้าจ้าว อ้อยดำมาแช่ทั้งใบมาแช่ให้กิน หายแล ฯ ผิว่าไซ้

บรรทัดที่ 2 แล้วแลฮากดั่งนั้นยาแก้ ให้เอาหมากซั๊กเผาไฟให้ไหม้แช่น้ำให้กินหายฮากแล ฯ ยา

บรรทัดที่ 3 แก้ออกเม็ดดำเม็ดแดง ให้เอาหัวถั่วพู 1 เปลือกยม 1 รากก้านตง 1 รากหูลิง 1 ราก
ชุมแสง

บรรทัดที่ 4 1 เงินคำ ดินไซคา(ขายคา)ตก 1 น้ำสำน่อย 1 แซ่กินหายแล ฯ ยาแก้ไขออกแปวป้อง
ยาออกเห่า

ลาน 14 หน้า 2

บรรทัดที่ 1 ให้เอารากต้นค้อนหมา 1 รากก้านตง 1 รากงวงชุม 1 รากย่านาง 1 อ้อยดำทั้งใบ 1 เข้า
จ้าวแซ่ให้กินหาย

บรรทัดที่ 2 แล ฯ ยาแก้ตุ่มบ่เสาะ ให้เอาขมิ้นชัน 1 ใบถั่วแฮ 1 ข้าวเปลือก 1 ตำทาเสาะแล ฯ

บรรทัดที่ 3 ยาแก้ปวดตีน ให้เอารากสองฟ้า 1 เปลือกแหน 1 ฝนใส่เหล้าเด็ดทาหายปวดแล ฯ ยา

บรรทัดที่ 4 แก่ตุ่มขวา(ขวง) ให้เป็นตุ่มดี ให้เอาเครือเขาสอ 1 เปลือกต้นค้อนหมา 1 ตำใส่น้ำพังคา
เป่าแล ฯ

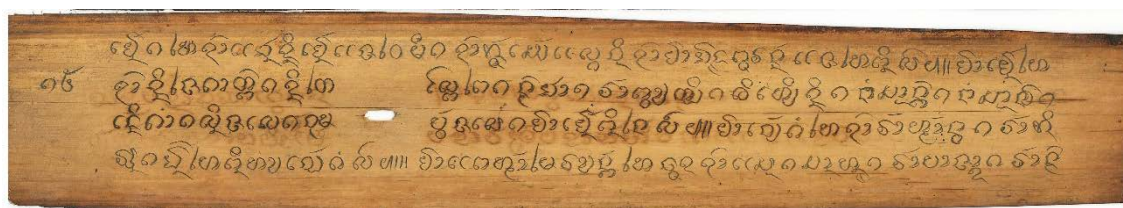
ลาน 15 หน้า 1

บรรทัดที่ 1 ยาฆ่า(ฆ่า)ตุ่มฮ้าย ให้เอาแสงเปือ 1 สานหนู 1 เห็ดขี้ม้า 1 เห็ดดางแห 1 รากป่าชาด 1
รากนมราชสี 1 ราก

บรรทัดที่ 2 ดินตังเปี้ย 1 รากพิ้วนเทิงโพน 1 รากคูโทง 1 รากพันชาด 1 เปลือกแสง 1 แขนคันคาก
1 แขนทำทาน 1 ทำ

บรรทัดที่ 3 ทานสูง 1 รากผักหวานเปือ 1 ฝนใส่น้ำพังคากินหายอันฮ้ายแล ฯ ให้เอาเปลือกลิ้นไม้
แซ่เป่าทางนอกแล

บรรทัดที่ 4 ให้คะลำกินดีแล ฯ ยาแก้ไขมือตำอิด(วันแรก) ให้เอารากตุกฮ้าง 1 รากตุกใส 1 ราก
หมอน้อย 1 ย่านาง 1 รากแผ่นดิน

ลาน 15 หน้า 2

บรรทัดที่ 1 เย็น 1 ให้เอาแผ่นดินเย็นแช่ไว้มือ 1 เอาออกเสียแล้วจึงเอายาผงก่อนนั้นแช่ให้กินแล ฯ
ยาเย็นให้

บรรทัดที่ 2 เอาดินไซคา(ชายคา)ตก 1 ดินไต้โลกโก 1 นมผา 1 รากกล้วยดิบ 1 ขี้เหี่ยวดิน 1 น้ำสำ
งนก 1 น้ำสำน้อย 1

บรรทัดที่ 3 เงินคำ 1 ลิ่นชะเล 1 จุมปากชะเล 1 ยาเย็นกินในแล ฯ ยาเจ็บคอให้เอารากหมากนาว
1 รากอี

บรรทัดที่ 4 เสียน 1 ฝนให้กินหายเจ็บคอแล ฯ ยาแก้หามกไม้ฮ้ายนัก ให้ถอดเอาแสง 1 สานหนู 1
รากป่าชาด 1 รากนม

ลาน 16 หน้า 1

บรรทัดที่ 1 ราชสี 1 ดินตังเบี้ย 1 รากพิพ่วน 1 รากตูโง 1 รากพันชาด 1 เปลือกแสง 1 แสนคันคาก
1 แสนทำทาน 1

บรรทัดที่ 2 ทำทานสูง 1 รากผักหวานเปื้อ 1 ให้ฝนใส่น้ำพังคากให้กินหายแล ฯ ให้เอาเปลือกลิ้นไม้
เป่าทาง

บรรทัดที่ 3 นอกหายแล ฯ ยาทั้งพิษทางใน ให้เอารากม่อนเฮือ 1 รากฝ้ายเฮือ 1 ผมกุด 3 เส้น
เฮือด 3 ตัว เน้น

บรรทัดที่ 4 3 ตัว แมงสาบปีก 3 ตัว แมงกะทอน 3 ตัว แมงมุมฮ้าง 7 ตัว ดอกกัวซาย ดอกกัวขาว 3
เส้น ทางยุง 3 เส้น มา คั่วให้

ลาน 16 หน้า 2

บรรทัดที่ 1 ไหม้แล้วแช่น้ำจึงเอาปึงเหลื่อมมาตัดให้กินหายแล ฯ ยาแก้ทั้งพิษให้เอาเห็ดตางแห 1

เห็ดขี้

บรรทัดที่ 2 ม้า 1 สานหนู 1 เลือดเอียน 1 ทองหว่า 1 น้ำเหล้าเด็ดเป็นน้ำตัดปึงเหลื่อมตัดให้กินหาย
แลฯฯ

บรรทัดที่ 3 ยาแก้บ้ำปวง ให้เอารากตุ้มมาฝนใส่น้ำแล้วให้เอาขี้เสื่อมาเผาไฟให้ไหม้แช่น้ำยา

บรรทัดที่ 4 อันฝนให้กินหายปวงแล ฯฯ ยาแก้ชะเออะ(สะอึก)ให้เอารากตาไก่ 1 รากนามราชสี 1
จันทน์แดง 1 หมากบ้ำลาย 1

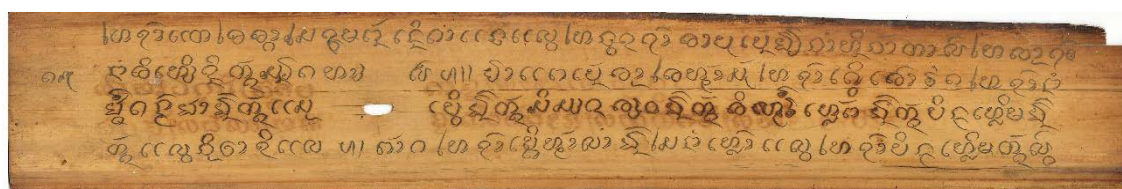
ลาน 17 หน้า 1

บรรทัดที่ 1 ฝนให้กินหายแล ฯฯ ยาใช้ทกดินกำมือกำปากเปี้ยวตั้งนั้น ให้เอารากหมากมาย 1 ราก
หม่อนน้อย 1 รากยา

บรรทัดที่ 2 นาง 1 ฝนให้กินหายแล ฯฯ ยาย้อมตุ้มฮ้ายให้เป็นตุ้มดี ให้เอารากฮางควา 1 รากนางแซง
1 นวล

บรรทัดที่ 3 หมากขาม 1 ปึงเหลื่อม 1 มาฝนให้ชุ่มแล้วเอาปึงเหลื่อมตัดแล้วจึงทาเป็นตุ้มดีแล ฯฯ

บรรทัดที่ 4 ยาแก้ตุ้มในตาให้เอาหอย 3 ตัว หัวหมากขาม 3 ใน หมากฝ้าย 7 ใน แมงวัน 7 ตัว ให้เอา
ไข่เป็ด

ลาน 17 หน้า 2

บรรทัดที่ 1 เอาแต่ไข่ขาวใส่ดอมกัน เงินคำแช่แล้วให้ถอดเอาขาปูเป็นฝอย จ้าหนีจากตาแล ให้ล้าง
เอา

บรรทัดที่ 2 น้ำขี้เหยื่อดินตัดสน้อย 1 หายแล ฯฯ ยาแก้เป็นขางใช้หมากสุก ให้เอาเครือเขาฮอ 1 ให้
เอาน้ำ

บรรทัดที่ 3 ผอง 1 นมผาฝนตัด แสงเปือฝนตัด สีเสียดเปียฝนตัด ขี้เมี่ยงเหล็ก(สนิมเหล็ก)ฝนตัด ปึง
เหลื่อมฝน

บรรทัดที่ 4 ตัด แล้วจึงทาดีแล ฯฯ พาก 1 ให้เอาเปลือกหมากหล้าฝนใส่น้ำเหล้าแล้วให้เอาปึงเหลื่อม
ตัดแล้ว

ลาน 18 หน้า 1

บรรทัดที่ 1 จิ้งทหายแล ฯ ยาทั้งพิษให้เอาลิ้นฟ้า 1 ถ่านไฟไม้ตุม 1 รากจีจ้อดิน 1 รากเสี้ยวเงิน
เลียง 1

บรรทัดที่ 2 ฝนใส่น้ำพังคทาใจตื่นใจมือพิษออกแล ฯ ยาโจกกันโจกปาก ให้เอารากบุรา 1 ราก

บรรทัดที่ 3 สัมพ้อหลวง 1 มาตัมกินในดีแล ฯ ยากินล้างทางในให้เอารากตุกใส 1 รากหม่อนน้อย 1
ยา

บรรทัดที่ 4 นาง 1 ฝนให้กินดีแล ฯ ยาปวดตุม ให้เอาลำตันฝนแต่มดีแล ฯ ยาคันตุม ให้เอาพันธุ์
ผักกาด

ลาน 18 หน้า 2

บรรทัดที่ 1 ตำใส่น้ำเหล้าเด็ดผิวดีแล ฯ ยาแก้คันตุมให้เอาในหมากขามเผาไฟชวาด(จุ่ม)น้ำพังคาผิว
ดี ฯ ยาแก้

บรรทัดที่ 2 ไข่บ่สวาง(สว่าง) ให้เอาไม้เท้าสาน 1 รากก้วยตีบ 1 นางคอ(คำ) 1 นางไม้ทัน 1 แห้ให้กินดี
แล ฯ เป็นหมาก

บรรทัดที่ 3 ไม้ลงท้องพยาธิด่าง ให้เอาเครือบ่วงเนื้อ 1 อ้อยดำ 1 ต้มให้กินหายท้องแล ฯ ยาแก้กิน
ผิด ให้เอา

บรรทัดที่ 4 เตื่อป่อง 1 ต้นจวง 1 ฝนให้กินดีแล ฯ ยาแก้กินผิดให้เอาหระดาน 1 หมากบ้ำลาย 1
ยางลงไซ 1 เขาเยื่อง 1

ลาน 19 หน้า 1

บรรทัดที่ 1 ฝนใส่น้ำหมากนาวกินหายแล ฯ ยาปวดตืน ให้เอาใบผักตำนิน 1 ใบทอง 1 ตำปั่นเอา
น้ำทาดีแล ฯ ยา

บรรทัดที่ 2 แก้นหาย ให้เอาชัตน้อย ชัตหลวง ลับสิ้นราก 1 รากเบา(เปล้า) 1 ตาอ้อยดำ 1 หน้ำ
ผากควาย 1 มือ

บรรทัดที่ 3 หมากน้ำ 1 รากน้ำแน่ 1 รากถั่วชะแตก 1 เข้าจ้าว 1 ตำตองปั่นเอาน้ำ น้ำเหยื่อดินตัดกิน
หาย

บรรทัดที่ 4 แล ฯ พาก 1 ให้เอารากหิงหาย 1 รากส้มกบ 1 รากเสี้ยวเงินเลียง 1 รากดอกซ้อน 1
รากแลงซอน 1

ลาน 19 หน้า 2

บรรทัดที่ 1 หินขาว 3 ก้อน มาแช่แล้วให้เอาฮางจืดฝนกินหายแล ฯ ยาแก้ไข้คันตุ่มคันคิงฮ้ายนักเกา
บ่เขา

บรรทัดที่ 2 มื่อดังนั้น ให้เอาเตือเกี้ยง 1 เตือป่อง 1 รากคามเหือ 1 เครือหมากบ้า 1 รากค้อส้ม 1 ต้ม
อาบแล ฯ

บรรทัดที่ 3 ยาแก้พิษทั้งมวล ให้เอาเปลือกตาเสือ 1 รากหญ้าผากควาย 1 อ้อยดำทั้งใบ 1 รากถั่วชะ
แตก 1 มือ

บรรทัดที่ 4 หมากน้ำ 1 รากแพงคำฮ้อย 1 หัวถั่วพู 1 เข้าจ้าว 1 ตำตอง(กรอง)เอาน้ำ กินแก้พิษทั้ง
มวลแล ฯ ยาถอดพิษ ให้

ลาน 20 หน้า 1

บรรทัดที่ 1 เอาเปลือกเตือเกี้ยงกำ 1 หัวหญ้าแห้วหมูกำ 1 รากหญ้าผากควายกำ 1 รากหญ้าโคยงูกำ
1 ตั้วไม้บงกำ 1 ข้าวจ้าว

บรรทัดที่ 2 อ้อยดำตำตองเอาน้ำกินดีแล ฯ ยาแก้กะแจะเวียน ให้เอารากแวง 1 ขมิ้นไซ 1 มา

บรรทัดที่ 3 ตำใส่น้ำมวกทาแต่ กินแต่ ดีแล ฯ ยากะแจะเวียน ให้เอารากแวง 1 ขมิ้นไซ 1 ราก

บรรทัดที่ 4 หมากเขือขึ้น 1 ในหมากลัปลิน 1 ในหมากฝ้าย 1 เผาให้ไหม้บดใส่น้ำหมากนาว 1 แช่
น้ำมันงาแต่ ทาหาย

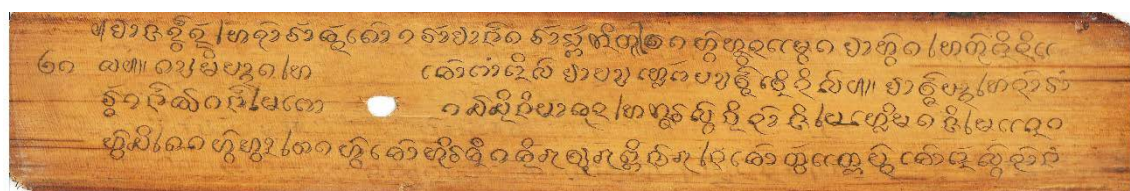
ลาน 20 หน้า 2

- บรรทัดที่ 1 แล ฯ ยาแก้ชะเออะ ให้เอารากหมาก 1 ใบส้มพ้อ 1 หัวข่าตาแดง 1 มาตำใส่น้ำผึ้งแล้ว
เผาก่อน
- บรรทัดที่ 2 เปลือกขาคาน้ำกินดีแล ฯ ยาล่องแก้ว ให้เอาหมากบ้ายาย 1 รากปาน 1 รากปวกเข้า 1
รากส้มจีน 1
- บรรทัดที่ 3 หัวไก่โอก 1 รากตำแย 1 รากหิงหาย 1 รากชะเนาดูก 1 หัวดอกพันทมหา 1 อันนี้ฝนให้
- บรรทัดที่ 4 กินแต่ใช้ตำอัด(ครั้งแรก)แล ฯ พาก 1 ให้เอาเข้ากำมาตำเป็นแป้งบดฝนแล้วเอาใบหมาก
ยม 1 ใบหมาก

ลาน 21 หน้า 1

- บรรทัดที่ 1 เพ็อง 1 ใบหมาก 1 ใบเครือเขาฮอ 1 ใบเครือหางหนู 1 ใบมูกน้อย 1 ใบทองพันชั่ง 1 ใบ
ขั้ตมอน 1 ใบหมากเขือบ้า
- บรรทัดที่ 2 1 ใบผักบุงช้าง 1 รากพายสง 1 มาตำให้แหลกแล้วทากระแจะเวียนดีแล ฯ ยาเซอะ
- บรรทัดที่ 3 ให้เอาเปลือกหมากคูน 1 เปลือกสมอ 1 เปลือกกะโดน 1 เปลือกหมากแตก 1 เปลือก
แพง 1 เปลือกกะเดา 1
- บรรทัดที่ 4 เปลือกพันชาติ 1 รากพายสง 1 ชุมนี่มาตำให้แหลกแล้วต้มเซอะชุนี้อแล ฯ ยาเซอะกะ
แจะเวียน

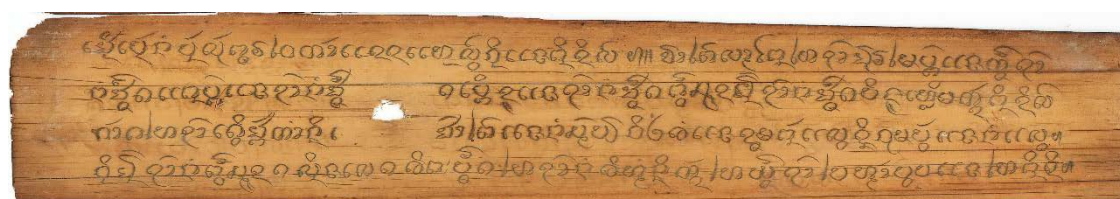
ลาน 21 หน้า 2

- บรรทัดที่ 1 ฯ ยาชะดวงตั้ง ให้เอารากคัตเค้า 1 รากย่านาง 1 รากผักอีตู 1 หัวหวดแมว 1 ยาหัว 1
ให้ต้มกินดี
- บรรทัดที่ 2 แล ฯ คายมีบาท 1 ให้เข้ากรรมกินแล อย่าบายเหล็กบายทองเทอญดีแล ฯ ยาท้อง

บาด ให้เอาทำ

บรรทัดที่ 3 รอก 1 นางข่อย 1 นางไม้เก่า 1 3 สิ่งนี้มาชุบให้อ่อนแล้วจึงเอาซีไม้เหลื่อม 1 ซีไม้แคน 1

บรรทัดที่ 4 หัวสีกะ 1 หัวว่านไฟ 1 หัวขมิ้นชัน 1 จิง 7 กระเทียม 7 พริกน้อย 7 ใน เข้าตอกแตกบด เข้ากันแล้วเอาน้ำ

ลาน 22 หน้า 1

บรรทัดที่ 1 เฝ็งเป็นน้ำปั่นลูกกอนไว้ตากแดดแห้งแล้วจึงแช่กินดีแล ฯ ยาไฟลามโกน ให้เอาฝุ่นไม้

บกแช่ตอง(กรอง)เอา

บรรทัดที่ 2 น้ำฟอง(ตัก,ตวง) 1 แก่นบกแช่เอาน้ำฟอง 1 เปลือกตูแช่เอาน้ำฟอง 1 ฟองสมุทรฝนเอาน้ำ

ฟอง 1 ปิ้งเหลื่อมตัดกินดีแล

บรรทัดที่ 3 พาก 1 ให้เอาเครื่องผักตำนินเผาไฟแช่น้ำส้มป่อย จิ 2 ซ้อ(จีจ้อ 2 ซ้อ)แช่ตอมกันแล้วดินจุ

มปวกแช่น้ำแล้ว

บรรทัดที่ 4 จิงฝนเอาน้ำฟองสมุทร 1 ลั่นชะเล 1 ซักะบอง 1 ให้เอาน้ำขี้หมอนินตัด ให้หย่องเอาใบ

หมากบวบแช่ให้กินดี ฯ

ลาน 22 หน้า 2

บรรทัดที่ 1 แล ฯ ยาหัดกะยื้อ ให้เอาข่อยมารุกเอาให้ได้ 5 อ้อย ให้บดหอรอดานเอาเบี้ย 1 หนึ่ง

ลิงลมเบี้ย 1 ขนเจียน(ช้าง ภาษาส่วย) เบี้ย

บรรทัดที่ 2 1 ยาแดงเบี้ย 1 ให้ประสมกันแล้ว ให้สุบไฟกินคว้นหายแล ให้สุบถึง 7 วันหายแล ฯ

คาย 5 บาทแล

บรรทัดที่ 3 ฯ ยาแก้ไขออกฮ้อน ให้เอาแก่นทองบ้าน 1 แก่นกำของ 1 พืพ่วนเทิงโพน 1 รากชาติ

ขาว 1 ไม้ไผ่ป่า

บรรทัดที่ 4 1 แช่ให้กินหายฮ้อนแล ฯ ยาโม(คุตทะราด)เกิดแอดขาดไฟ ให้เอาแก่นขาลิง 1 แก่น

เดื่อเกียง 1 แก่นชุมแสง

ลาน 23 หน้า 1

บรรทัดที่ 1 1 แก่นหูลิง 1 รากเครือตาปลา 1 รากเสี้ยนน้อย 1 ยาหัวบาท 1 เบี้ย 1 ก็ได้ ให้เข้ากรรม
กinya ได้ต้มใน

บรรทัดที่ 2 ย่อมขายคาเหื่อน ให้ตั้งคายกิน เงินสลึงหนึ่ง เหล้ากอง ไช้หน่วย 4 ซวย(กระตัง)แล ฯ ยา
ฟกดิบ ให้เอาปอเต่าให้

บรรทัดที่ 3 1 รากผง 1 รากโค(สีโค) 1 เปลือกเชือก 1 ไม้หุงแดง 1 ต้มเซอะต้มอาบแล ฯ ยากาน
(ใช้ตีนเย็นมือเย็น) ให้เอาปูนละคร หมาก

บรรทัดที่ 4 เพื่องเป็นน้ำทากานแล ฯ ยาใช้ออกแฉนลม ให้เอารากขามป้อม 1 รากตูมตัง 1 รากต่าง
ไก่ 1 รากปิปปี

ลาน 23 หน้า 2

บรรทัดที่ 1 แดง 1 เหง้าไม้ขางคำ 1 รากตูมบ้าน 1 รากแคขาว 1 ฝนกินแล ฯ ชุม 1 ให้เอาสีโคตัน
1 จันทน์หอม

บรรทัดที่ 2 1 จันทน์ขาว 1 จี๋ดำ 1 ฝนกินแล ฯ คั้นว่าถึกกกพยาธิอ่อนแล ฯ ให้กินชุนน้อยแนม
(แخم)นำกินแล คั้น

บรรทัดที่ 3 ว่าพิษพยาธิหากขึ้นให้เอาใบสีชมชื่น ใบตูม 1 รากส้มลม 1 รากขาย(พาย)สง 1 ตำเข้ากัน
ตองเอา

บรรทัดที่ 4 น้ำกินแต่ทาในหัวใจแต่ดีแล ฯ ผิพฟ่งให้เอารากหมอน้อยทั้งเครือทั้งใบ รากย่านางทั้ง
เครือทั้งใบ รากผักอี

ลาน 24 หน้า 1

บรรทัดที่ 1 ตูไทย 1 ผักอีตูลาวทั้งรากทั้งใบ สีโคทั้งรากทั้งใบ มาตำต้มสมให้เอาปอกไก่อำมาฝนกิน

น้ำซุหม้อต้มหมั่น คั้น

บรรทัดที่ 2 ว่ามันหากบ่ฟังให้ปึงยาเสียก่อน ให้เอายาต้มหมแล้วจึงเอารากปึกไก่ดำต้มหมแต่ฝนกินแต่ คั้นว่า

บรรทัดที่ 3 มันหากบ่ฟังให้เอายาซุมน้อยนั้นฝนกินแล ฯ ผีว่าเหื่อออกหลาย ยาห้ามเหื่อ ให้เอาฝาง ดิบฝนกินในทาทาง

บรรทัดที่ 4 นอกแล ฯ พาก 1 ให้เอาฝางดิบกับน้ำปูนใสกินแต่ ผีทางนอกแต่ ฯ พาก 1 ให้เอาน้ำ ปูนใส ปูนละคร ตัดน้ำเหล้า

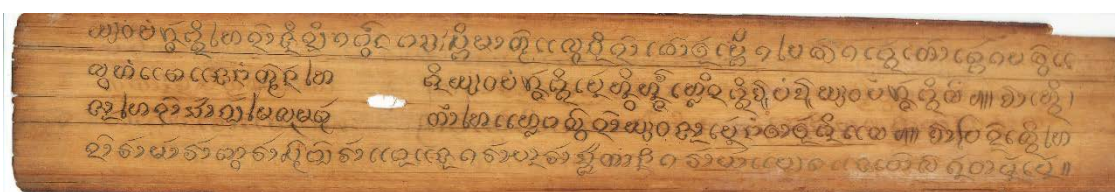
ลาน 24 หน้า 2

บรรทัดที่ 1 เต็ด ผีทางนอกแล ฯ ยาห้ามเหื่อให้ออกหลาย ให้เอาฝนแสนห่า กับสีโคตัน 1 ราก ผักอีตูไทย อีตูลาว 1 ราก

บรรทัดที่ 2 หม้อน้อย ย่านาง 1 ฝนกินแล ฯ ยาทั้งพิษก็ดี เหื่อบ่อกก็ดี ให้เอาฝนแสนห่า กับสีโค ตัน 1 รากพริกกันชน 1

บรรทัดที่ 3 ฝนกินแล ฯ ยาเหื่อบ่อกให้เอาแก่นเข้าโคดกับขี้ขี้ต้มกินแล ฯ บ่อก พาก 1 ให้เอา แกบไหม้แช่

บรรทัดที่ 4 น้ำกินแล ฯ คั้นว่าหากบ่ฟังให้เอาแกบหมี่หม้อ ห่อแพรแช่น้ำร้อนกินแล ฯ คั้นว่าพยาธิ มันหาก้าม(แข็ง,กระด้าง)เสีย

ลาน 25 หน้า 1

บรรทัดที่ 1 เหยี่ยวบ่อกก็ดี ให้เอาขึ้นดิบ 1 กวงกายะสิก(ค้อนกายสิทธิ) มาต้มแล้วจึงเอาเข้าทั้ง เปลือก 1 ใบช้อย 1 เกล็ดเต่าเพ็ก 1 มาคั่วแล้ว

บรรทัดที่ 2 ห่อแพรแช่น้ำต้มให้กิน เหยี่ยวบ่อกก็ดี เป็นหนิวหนองเลือดก็ดี อยู่บ่อยู่เหยี่ยวบ่อก ก็ดีแล ฯ ยาเหือด

บรรทัดที่ 3 ชาง ให้เอาฝางจับไม้ลุ่มพุกดำให้แหลกแล้วเอาเหยี่ยวข้างเป็นน้ำทาทั้งกินแล ฯ ยา ประดงเลือดให้

บรรทัดที่ 4 เอารากหมาก รากพรวัว รากสั๊กบ รากแดงแซง 1 รากป่าน รากผักตำนิ 1 รากหมาก

แปบ 1 แซ่เป่าแล คั่นว่ามันเป็น

ลาน 25 หน้า 2

บรรทัดที่ 1 หนอง ให้เอาเครือผักแว่นทั้งใบ รากบั้งชัน 1 ให้เอามันปูดสน้อยแซ่เป่า ฯ คั่นว่ายา
ปลักมันจักเปื่อยเป็นหนองให้

บรรทัดที่ 2 เอาเปลือกกาเราแซ่เป่า ฯ ประดงเลือดก็ว่า กะแจเวียนก็ว่า ไฟลามโกนก็ว่าแล ฯ ยา
กาง ให้เอามาก

บรรทัดที่ 3 หิงหายฝนอมแล ฯ ยาทำให้เอารากปอลมบม 1 รากผาฮายหลวง 1 เขากวางซี่ 1 ไม้
สัก 1 ก้าหลวง

บรรทัดที่ 4 1 ฝนอมแล ฯ ยาห่ายากาง ให้เอารากผักหวานบ้านก้านตง 1 แพงคำฮ้อย 1 ในหมากดู
กหิน 1 อวดอ

ลาน 26 หน้า 1

บรรทัดที่ 1 งาช้าง 1 รากเต๋อดิน 1 รากผักสาบ 1 มาฝนให้กินดีแล ฯ ยาทำให้เออวดอ งาช้าง 1
รากตีนตงน้อย 1

บรรทัดที่ 2 คาบแมงมุม 7 คาบบดสมกันกินหายแล ฯ ยาห่าเด็กน้อย ให้เออ้อยดำทั้งใบมาเผาไฟ
บิตเอา

บรรทัดที่ 3 น้ำให้ได้ 2 ส่วน น้ำนมคนส่วน 1 จึงเอาสั้มป่อยมาเผาไฟให้ไหม้บดใส่หีบ 1 เอาkabpong
1 เผา

บรรทัดที่ 4 ไฟให้ไหม้บดใส่หีบ 1 กินหายแล ฯ ยากางลงท้อง ให้เอารากหนามกะยา 1 รากหมาก
แขว้งค่อน 1 ใบผักนอก

ลาน 26 หน้า 2

บรรทัดที่ 1 1 เปี้ยผู้ 1 นองา 1 ในหมากสมอ ... (ชำรุด)... หายแล ฯ ยาคันทมาลาซุน ให้เอารากชะ

คาม 1 ฝนใส่น้ำเหล้ากิน

บรรทัดที่ 2 ดีแล ฯ ยาคันทมาลาซุน ให้เอาหมากสมอดิน 1 รากหนามจั่วซัง 1 ฝนใส่น้ำเหล้าโทม ทั้งกินดีแล ฯ ยา

บรรทัดที่ 3 เหือดซาง ให้เอารากตาปู 1 จันทน์แดง 1 หัวแฟก 1 ดอกคันทายพาย 1 ให้ฝนกินแต่ ทาใน

บรรทัดที่ 4 แล ฯ ยาทาทางนอกให้เอาหัวแฟก 1 ซีน 1 รากบัวหลวง 1 ไม้รวก 1 ฝนทาทางนอกแล ฯ ยาเหือดซาง ให้เอา

ลาน 27 หน้า 1

บรรทัดที่ 1 รากเสี้ยวเงินเสียง 1 แก่นส้มโลง 1 แก่นขี้หนู 1 แช่น้ำกินดีแล ฯ ยาผีในหู ให้เอางาช้าง 1 ในหมาก

บรรทัดที่ 2 ฝ้าย 1 ใบหมากแปบ 1 ต้นขามด (ชะมัด) 1 ให้เอาหมากเชื่อบ้าเห็ดตาง(แทน)หม้อแล้ว เอาน้ำมันงาติดเป็นน้ำ

บรรทัดที่ 3 หุงทาดีแล ฯ ยาขี้ฮาก ฮากล่อง ให้เอาขี้มอดในโคนไม้ไผ่ป่าเอาหยิบ 1 ขี้แมงไฟหยิบ 1 ตอกกั่ว

บรรทัดที่ 4 ซ้าย 3 เส้น คาบแมงมุม 7 ตัว แมงสาบปีก 7 ตัว ขี้มดง่ามหยิบ 1 ห่อแพรแช่น้ำแล้วจึง เอาปิ้งเกลือ

ลาน 27 หน้า 2

บรรทัดที่ 1 ตัดสน้อย เหล้าเด็ดตัดสน้อยดีแล ฯ ยาแก้ลม ให้เอาตาไม้ไผ่บ้าน 1 ตา(ไม้ไผ่)ซางไฟ ตา (ไม้ไผ่)ซางคำ ตาอ้อยดำ

บรรทัดที่ 2 รากหมาก รากพรวัว รากชาตีขาว รากผักไล่ รากข่อย 1 ฝนกินดีแล ฯ ยาแก้พยาธิค้ำ ให้เอารากหวดข้าเหิง

บรรทัดที่ 3 โพน 1 รากเข็มขาวเหิงโพน 1 ยา 2 สิ่งนี้ฝนกินแก้พยาธิมันค้ำมันกำม(แข็ง)แล ฯ ยา แก้ยากิน ให้

บรรทัดที่ 4 เอาหมากแก่น 1 ขามัดสนาก 1 ทองสนุนาก (สุรนา) 1 3 อันนี้ฝนให้กินแล กินยาอัน ไต่ก็ดี โปดยาให้เอาขุมนี้ฝนกิน

ลาน 28 หน้า 1

บรรทัดที่ 1 แก่เสียดีแล ฯ ยาแก้ยาเกิน ให้เอารากหนามจั่วเลีย 1 รากขี้ดเค้า ให้เอาค่าข้อมือ 1 อ้อยดำข้อ

บรรทัดที่ 2 มือ 1 ยาหัวข้อมือ 1 ยา 4 อันนี้ต้มกินไล่ยาแล ฯ ยาจอตบาค ให้เอาเขากวางสีเผาไฟให้

บรรทัดที่ 3 ไหม้แล้วบดให้แหลกแล้วจึงชูดกะโหลกหมากพร้าวให้ได้ท่อนบดเข้ากันแล้วตองเอา

บรรทัดที่ 4 แล้วจึงโยยแล ฯ คั้นว่ามันเป็นหนอง ให้เอาใบบัวเผาะไฟบดให้แหลกแล้วเอาน้ำมันหมากพร้าวเป็นน้ำจึง

ลาน 28 หน้า 2

บรรทัดที่ 1 ทาหายแล ฯ แล้วจึงเอายาอันก่อนอันลุนโฮมกันแล้วทาแล ฯ ยาใช้สั้นใช้ข้างใช้สำเหื่อ ให้เอาขี้

บรรทัดที่ 2 แสดกำ 1 ให้ตัดท้ายเงินหัวเงินเสีย เอาอ้อยดำใส่แต่ ยาหัว ต้มกินดีแล ฯ ยาออกเพากัน ล่ง ให้

บรรทัดที่ 3 เอากำหลวง 1 แก่นขี้เหิน 1 เครือเบนน้ำ 1 ฝนกินแต่ทาแต่ เอาตุกงูเพากันล่งฝนใส่น้ำ เหล้า

บรรทัดที่ 4 เต็ดทาแล ฯ ยาเจ็บแหว่ยาตั้งให้เอาใบไม้บ้าน 1 ใบ(ไม้)ซางไฟ 1 หัวผักหนามโคก 1 เข้า จ้าวดำทั้ง

ลาน 29 หน้า 1

บรรทัดที่ 1 เปลือกทั้งใน เข้าดอให้เอาแต่แถบดำสมกันห่อแพตังปากหม้ออุ่นตั้งหัวแล ฯ ยาเจ็บแหว่ ให้

บรรทัดที่ 2 เอาผักกะเดา 1 กะโหลกหมากพร้าว 1 ในหมากฝ้าย 1 ตาไม้ไผ่หนาม 1 เหมือดแอ 1 แก่นไม้ตัว 1

บรรทัดที่ 3 แก่นไม้คู้ 1 ให้เอาใส่หม้อหุงเป็นซี่สี่แหว่แล ฯ พาก 1 ให้เอาเปลือกจิก 1 เปลือกหัว

บรรทัดที่ 4 ขี้มด 1 เปลือกหมากพอก 1 เปลือกหมากตูก 1 เปลือกกำแมต 1 มาต้มเคี่ยวใส่เกลือ
สน่อยอมหายแล ฯ ยาเจ็บเขว

บรรทัดที่ 5 พาก 1 ให้เอาเครือเขาสอ 1 รากส้มป้อ 1 เครือไม้ไก่ 1 มาตำเข้ากันแหลก ฯ หมกไฟแล้ว
อมหายแล ฯ

ลาน 29 หน้า 2

บรรทัดที่ 1 ยากางกินเขวให้เอาเปลือกตูก 1 เปลือกแหน 1 เปลือกก้อม 1 รากคี่ไพนกขุ่ม 1 ราก
หนามแท่งเปี้ย 1 รากตังเสียน 1 ให้

บรรทัดที่ 2 เคี้ยวอมดีแล ฯ ยากางเลือดกินเขว ให้เอาหมากเฟือง 1 เปลือกพันชาติ 1 มาต้มเคี่ยว
ให้ชุ่มอมหายแล ฯ ยากาง

บรรทัดที่ 3 หนองกินเขว ให้เอาน้ำมันหมากพร้าวไฟ 1 ดินกะ(ประ)สิวขาว 1 หมากพอกเผาไฟเอา
สน่อย เข้าเหนียวเผาไฟ

บรรทัดที่ 4 เอาน้ำสน่อย น้ำมันงาเป็นน้ำหุงเข้ากัน เจียแล ฯ ยากางหนองกินเขว ให้เอาหมากชา
ชะโกมา

บรรทัดที่ 5 เผาไฟ ตั้งเอาชีแล้วจึงเอาน้ำเครือเขาสอ ชี้เจีย น้ำตาลขายมาสมกันทาแต่่อมแล ฯ พาก
1 ให้เอาเปี้ย

ลาน 30 หน้า 1

บรรทัดที่ 1 น้ำหมากนาวอมแล ฯ พาก 1 เอาเปลือกไค่นุ่น กับอ้อยดำต้มอมแล ฯ พาก 1 เอาชา
ชะโก 1 เลือดแฮด หนึ่งแฮด เผา

บรรทัดที่ 2 ไฟให้ไหม้แล้วบดแหลกแล้วจึงเอาน้ำมันงา 1 น้ำเปลือกแก 1 สมกัน หนึ่งแฮดละลายลง
สมกันแล้วปะ

บรรทัดที่ 3 ไว้หายแล ฯ ยาชะดวง ให้เอาชีแฮดอีหลี 1 แก่นขามขุดเอา ใบเชือกบ้า 1 ใบบัวหลวง 1
ยาแดง

บรรทัดที่ 4 1 แต่ บได้ยาแดงยาเขาก็ได้ ขอยตากแห้ง สมกันคุดแล ฯ ยาชะดวง ให้เอาแอม(แฮน)
เผาไฟอมควันแล

ลาน 30 หน้า 2

บรรทัดที่ 1 ให้เอาผักวงข้างต้มเซอะแล ฯ ยาชะดวงเต๋อย ให้เอาใบหนาด ใบยา ใบหมากแคว่ง
ด่อน ใบหมากเขือขึ้น ใบหมาก

บรรทัดที่ 2 เว่อ ใบหมากนาว ใบชาโม่ง รากผักชีข้าง แก่นคู้ แก่นแดง แก่นสะแบง แก่นมันปา ยาหัว
ให้เอาเหล็กชุกเอา

บรรทัดที่ 3 ยาหัว ยาหัวหนักแล้วสุบไฟกินคว้นแล ฯ คายฮ้อย 1 เหล้ากอง ไช้หน่วย 4 ชวย
(กระทง)แล ฯ ยากางเลือดกินดู

บรรทัดที่ 4 กินแซ่ว ให้เอามันปู 1 รากแก 1 รากย่านาง 1 รากปืปขาว 1 ราก 30 กีบ 1 แดง 1
เปลือกแก่นอม 1 ต้ม

บรรทัดที่ 5 เคี้ยวให้ชุ่มอมหายแล ฯ ยาเซอะเปลือกกาเสา เปลือกเชือก 1 แซ่วเซอะ ยาตุลล้าง
กินแซ่ว ให้

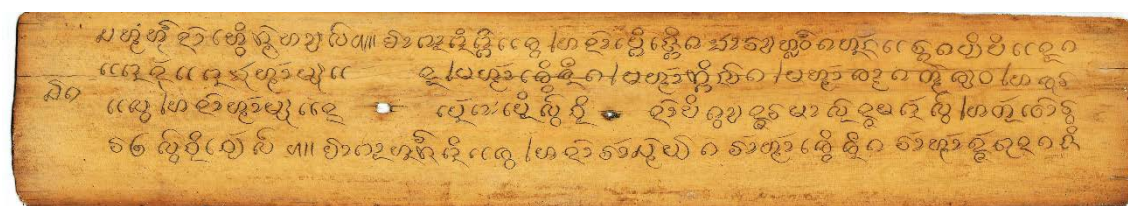
หน้า 31 หน้า 1

บรรทัดที่ 1 เอาแก่นจำปา 1 หมากเกลือ 1 กะโหลกหมากพร้าว 1 ให้เอาสมกันแล้วตากแดด 7 แดด
7 หมอก แล้วตุตไฟกิน

บรรทัดที่ 2 คว้นหายแล ฯ ยาชะดวงกินในลำ ให้เอายาหัว 1 แสนคันคาก 1 เขากวางสี 1 ต้มกิน
ในแล ฯ ยา

บรรทัดที่ 3 กางหลวง ให้เอาผายหลวง 1 ยาหัวต้มอมแล ฯ ยากางเลือดแซ่วออก ให้เอาผักเสี้ยน
ผี 1 หญ้า

บรรทัดที่ 4 พวงโพะ 1 แก่นคูน 1 แก่นดุก 1 แก่นแดง 1 แก่นมันปลา 1 แก่นเหมือดคน 1 แก่น
ก้านเหลือง 1 เอามา

หน้า 31 หน้า 2

บรรทัดที่ 1 ใส่หม้อหุงเอาเหว้อมหายแล ฯ ยากางกินแซ่วให้เอาเปลือกเชือก 1 ผายหลวง 1

หน้า 32 หน้า 1

บรรทัดที่ 2 แก่นตูก แก่นผู้ หมากมุยแดง ใบหมากเชื้อขึ้น 1 ใบหมากพริกน้อย 1 ใบหมากขาม 1 ต้ม
เคี่ยวให้ข้น

บรรทัดที่ 3 แล้วให้อาหมากมุยแดง เป็นกะปิ้ง แล้วจึงเอาปีควายต้อนมาลงดอมกันแล้วให้ตั้งเฝ้า

บรรทัดที่ 4 ฮ้อน ๆ แล้วจึงเจียวแล ฯ ยากางหนองกินแซ่ว ให้เอาส้มป่อย 1 ฮากหมากเชื้อขึ้น 1 ฮาก
หมากดอกพุท 1 ซี่

หน้า 32 หน้า 1

บรรทัดที่ 1 ไม้พอกเพีย ไม้ไผ่บ้าน 1 เปลือกพันชาต 1 เครือตาปลา 1 แซ่วข้าง 1 เครือลิ้นแฮด 1
เปลือกแคน 1 เปลือกถ่อน 1 หัว

บรรทัดที่ 2 หวายนึ่ง 1 ยาหัวมาโฮมกันแล้วเอาน้ำมวกใสเป็นน้ำเคี่ยวอมแล ฯ คาย 5 ฮ้อยแล ฯ
ยาผีทั้งหลาย

บรรทัดที่ 3 ให้เอาหนามจั่วเลีย 1 หัวปอเต่าให้ 1 หัวชะมด 1 ฝนแล้วเอาปีเข้ากับน้ำเหล้าเด็ด ทา

บรรทัดที่ 4 ดีแล ฯ ยาออกเหลือง ให้เอาควง(คอง ?) 1 แก่นขาม 1 แก่นก้านเหลือง 1 แก่นชุมแสง
1 แก่นเข้าโคด(ข้าวโพด) 1

บรรทัดที่ 5 กุตรอก 1 ต้มกินดีแล ฯ ยาเลือดขึ้นให้เอาหัวสี้ไค 1 ฮากปีบปีแดง 1 หมากพริกน้อย 1
พริกใหญ่

หน้า 32 หน้า 2

บรรทัดที่ 1 1 ข่า 1 เคี่ยวให้ข้นแล้วบิ้วแดงแต่ ใส่สมกันกินดีแล ฯ ยาใช้สันสาบบาด(สันนิบาต) 8
ประการ ให้เอาฮาก

บรรทัดที่ 2 หย้าโคว(โคย)งูลวง 1 ฮากหย้าโคว(โคย)งูน้อย 1 ฮากจีจ้อยน้อย 1 ฮากหย้าขัด 1 ฮาก
หย้าลับลิน(ลับมีน) 1 ฮากผักหม

บรรทัดที่ 3 แดง 1 หัวหย้าแห้วหมู 1 ขมิ้นขึ้นมาโฮมกันตำใส่น้ำหมอนึ่งโพะดีแล ฯ เสียบหัว

บรรทัดที่ 4 ฝ่ายเดียว ให้เอาผีเสื้อ 1 ใบบุรา 1 ใบว่านไฟ 1 ใบส้มป่อย 1 ให้เอาชิง 7 เทียม(กระเทียม)
7 ตำเอาน้ำ

บรรทัดที่ 5 โพะหัวคั่นคิงหายแล ฯ ยาปวดหัวให้เอาเปลือกกำม 1 เปลือกตูม 1 เปลือกสัง 1
เปลือกลิ้นไม้(ลิ้นฟ้า) 1 หมากแห้ง 1 ตำ

หน้า 33 หน้า 1

บรรทัดที่ 1 ใส่ น้ำเหล้าเต็ดทาหัวคันคิงดีแล ฯ ยาปัจจุลมคัดอก ให้เอาขมิ้นขึ้น 1 หัวว่านไฟ 1 น้ำปลาแตกปลาน้อย

บรรทัดที่ 2 เป็นน้ำตำตอง(กรอง)ให้กินดีแล ฯ ยาแก้กระบुरเต่า ให้เอาซากเอ็นอ้า 1 ซากมูยแดง 1 ซากตับเต่า 1 เปลือกม่วงกาสอ 1

บรรทัดที่ 4 เปลือกตอง(กระท้อน) 1 ซากอีทก 1 ซากหมากแตก 1 ซากน้ำเต้าน้อย 1 ซากมูกน้อย 1 ซากมูกใหญ่ 1 ซากนางแซง 1 ซาก

บรรทัดที่ 5 ต่างไก่ 1 ซากแลงซอน 1 หัวไก่โอก 1 ซากก้างของ 1 ซากหนามจั่วเลีย 1 ซากเครือเขาคอน 1 ซากชาย

บรรทัดที่ 6 สง(พายสง) 1 ซากเล็บแมว 1 ซากมวก 1 ซากตุ้มตัง 1 ซากสมอดิน 1 ขมิ้นนกงู 1 ซากหมากดุก 1 ซาก

หน้า 33 หน้า 2

บรรทัดที่ 1 ข่าลิง 1 ซากสั้มกบ 1 ซากถั่วเลือด 1 ซากแกชวย 1 ซากข่าตัน 1 อันนี้ยาฝนเป่าแล ฯ ยาตั้งให้เอากุ่มน้ำ กุ่ม

บรรทัดที่ 2 บก เปลือกอีฮุม 1 ทองหลาง 1 ชิง 1 หัวข่าป่า 1 หัวว่านไฟ 1 หัวอ้อทือ 1 ใบบุรา 1 ใบผีเสื้อ 1 ให้ตำ

บรรทัดที่ 3 ใส่ตอมกันแล้วเอาหมากเว่อ หมากนาว ใส่ตอมกันนี้ตั้งแล ฯ ยาอมให้เอาเครือตาปลา 1 เปลือกจำปา 1 ซาก

บรรทัดที่ 4 หมากเขือขึ้น 1 ซากหมากแคว่งต่อน 1 ใบขี้เหล็กใหญ่ 1 ขี้เหล็กसान 1 ขี้เหล็กเทศ 1 ใบสีชมขึ้น 1 ใบกุ่มน้ำ กุ่ม

บรรทัดที่ 5 บก เปลือกอีฮุม 1 เปลือกทองหลาง 1 ใบหมากเว่อ ใบหมากนาว ตำใส่ตอมกันต้มฮมแล ฯ ยาชะดวงหนอง ให้เอาหมากตุ้ม

ลานที่ 34 หน้าที่ 1

บรรทัดที่ 1 อ่อน 1 หัวบอนเปี้ยว 1 ฮากเอ็นอ้า 1 ชิงตำลึง 1 เครือตาปลาตำลึง 1 ว่านไฟตำลึง 1 หัวผักเทียม 4 บาท หมากขุด

บรรทัดที่ 2 ตำลึง 1 หมากนาว ตำลึง 1 ข้าวกำ ถั่ว 1 เกลือ ถั่ว 1 หมากเขือขึ้น ตำลึง 1 หมากแคว้ง ตำลึง 1 ปิปปีแดง ตำลึง 1 เอ

บรรทัดที่ 3 มาดองไว้ 7 วันจึงกิน น้ำข้าวหม่าเป็นน้ำกินดีแล ฯ ยาสูบล้างนิ้วให้เอาซาชู เครือ 1 ใบชะมัด 1 ใบ

บรรทัดที่ 4 บัวขี้แบ้ 1 ใบหมากขุด 1 ใบหมากนาว 1 ใบหมากชัก 1 ใบหมากชะมอดิน (สมอ) 1 ใบตูมตัง 1 ใบหนาด 1 ใบยา 1 ใบชะ

บรรทัดที่ 5 โมง 1 ให้เอาโสมกันแล้วตากแห้งแล้วสูบกินหายแล ฯ ยานี้แม่ ให้เอาฮากถั่วพุดมกินดีแล

ลานที่ 34 หน้าที่ 2

บรรทัดที่ 1 ยาผีปลาต่อให้เอาฮากกลางเค็ดฝนทาดีแล ยาผีในท้องให้เอาให้เอาฮากนางแข่งกับอวดอองข้าง น้ำมันงาฝนทา

บรรทัดที่ 2 ทางนอกกินในหายแล ฯ ยาผีหัวเอียนให้เอาหัวบงเลน หัวแดงหนู หัวตางไก่ (ตาไก่) หัวเข้ามันขึ้น (ขมื่นชัน) ฝนใส่น้ำมันหมากฝ้าย

บรรทัดที่ 3 ทาทางนอกแล ฯ ยาเป่าให้เอาแก่นทองบ้าน 1 ฮากชาติขาว 1 ฮากพิพวน (ผีผวน) เทิงโพน 1 แก่นกางของ (ก้านของ) 1

บรรทัดที่ 4 ไม้ฮวก (ไม้รวก) ขึ้นกสักลิงค์ 1 ไรปลาฝา 1 ลิ่นชะเล 1 จูมปลวกชะเล 1 ยั่งสมุทร 1 หมากบ่าลาย 1 เขา

บรรทัดที่ 5 กวางซี 1 ฮากแลงซอน 1 ฮากคาคัน 1 อ้อยดำทั้งใบ 1 หัวป่าปา 1 หัวป่าบ้าน 1 จันแดง 1 จันหอม 1 อันนี้ฝนเป่า

ลานที่ 34 หน้าที่ 1

บรรทัดที่ 1 แล ฯ ยาชะดวงดั่งให้เอา แก้มเขียวดม้ 3 ตัว แก้มกบ 3 ตัวให้เอามาเผาไฟบดใส่น้ำมันงาดิบทา เหยื่อมันเอาเอา

บรรทัดที่ 2 มาสมกันตากแดดแห้งแล้วจึงสุบตีแล ฯ พาก 1 ให้เอาแก่นเหียนกวาง 2 อ้อยแก่น ข้าลึง อ้อย

บรรทัดที่ 3 1 แก่นค้อแลน อ้อย 1 ยาห้ว อ้อย 1 อ้อยดำ 5 บาท ต้มกินดีแล ฯ พาก 1 ให้เอาก้าน้อย อ้อย 1 กำหลวง

บรรทัดที่ 4 2 อ้อย ตีนตังเบ๊ย อ้อย 1 ผากจับไม้ลุ่มพุก อ้อย 1 ยาห้ว 5 บาท อ้อยดำ 5 บาท ต้มกินหายแล ฯ ยาชะดวงนี้ให้

ลานที่ 34 หน้าที่ 2

บรรทัดที่ 1 เอาฮากหวดข้า 1 ฮากมอนเฮื่อ 1 ฮากอ้อยป่า 1 ต้มกินดีแล ฯ พาก 1 เอาฮากหมากมาย 1 ฮากผาฮ้ายน้อย 1 ฮาก

บรรทัดที่ 2 เข้มขาว 1 ฮากน้ำเต้าน้อย 1 ฮากอ้อ 1 ฮากไค่นุ่น 1 ฮากสีโค 1 ให้เอาอันแลอ้อย ยาห้ว 5 บาท อ้อยดำ

บรรทัดที่ 3 5 บาท ต้มกินดีแล ฯ ยาดอง ขี้เหล็ก 1 ขี้เหล็กसान 1 เกลือ คะนาร 1 หมากยอ 33 ลูก

บรรทัดที่ 4 ยากะบุรยาง 1 ใบหมากนาว 1 หอม 1 เสกสัพพาสี ฯ แก่นตะเคียน คะนาร 1 ข้าวเหนียว คะนาร

บรรทัดที่ 5 1 แป้ง 33 ดองกินแล ฯ อันนี้หะดัง รร

ดัชนีตัวยา สมุนไพร สารมีฤทธิ์ที่ปรากฏในตำรายาฉบับวัดอิสานทะเลเม่นชัย ตำบลทะเลเม่นชัย อำเภอ
ลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์

หน้าลานที่	ดัชนีตัวยา สมุนไพร สารมีฤทธิ์ที่ปรากฏ
ลาน 1 หน้า 1	เปลือกหำรอก ปูนละคร ข้าวจ้าว รากตาไก่ ตากวาง รากตุ๊กใส รากตุ๊กฝ้าย รากก้า หลวง แก่นก้างของ ยาหัว อ้อยดำ
ลาน 1 หน้า 2	รากเอ็นฮ้า รากอ้อยดำ แก่นมันปลา เครื่องวงซุ่ม(สุม) เครื่องขมิ้น ยาหัว อ้อยดำ
ลาน 2 หน้า 1	-
ลาน 2 หน้า 2	เปลือกพันชาติ หัวผง เปลือกตูมโล้น เปลือกตูมตัง เปลือกตูม เปลือกก้าม หัว (หญ้า)หนดแมว หัวดอกคำป่า เปลือกตูมกา ใบไผ่ป่า ใบไผ่บ้าน ใบไผ่หางไฟ ใบหางคำ
ลาน 3 หน้า 1	หมากคำชะหลด ใบหมากขับ ใบผักอีฮุม ใบตำนิน หมากนาว ไม้พันชาติ ไม้เก ไม้เป่า ไม้ก้าม ไม้ตูมกา เหง้ากล้วยดิบ เหง้ากล้วยยวน(นวล) รากผักชีข้าง เปลือกพันชาติ เปลือกก้าม เปลือกตูมกา เปลือกยาง หัวอื้อทือ หัววานไฟ เครื่องหางหนู เครื่องตาปลา เครื่องหมากบ้า เครื่องงูกระต่าย
ลาน 3 หน้า 2	เปลือกถ่อน ไม้ข้านาว ไม้ยมป่า ยมบ้าน ไม้ตูมกา ไม้สัง ไม้ถ่อน ไม้มุด่อน มุย แดง ไม้กะเบา ไม้เสี้ยนน้อย เสี้ยนใหญ่ หัวพันมหา หัวทองสมุทร รากผักสาบ เปลือกกุ่ม เปลือกตูมกา เปลือกเป่าเปลือกพันชาติ เครื่องหางหนู
ลาน 4 หน้า 1	หัวทองสมุทร รากหมาก รากพร้าว รากตาล หัวไก่โอก หัวดอกคำป่า หัว หนดแมว หัวหวานไฟ หัวข่าหมากเว่อ หมากนาว ผง เปลือกพันชาติ เปลือกตูม เปลือกตูมตัง เปลือกก้าม เปลือกกุ่ม เปลือกยาง เปลือกแดง เปลือกสะแบง เปลือกฝางปรัง เปลือกอีฮุม เปลือกบาก เปลือกขามป้อม หัวหนดแมว หัววาย นึ่ง เปลือกดินตัง หัวต่างไก่
ลาน 4 หน้า 2	หัวกุดรอก ไม้จ้าวป่า เปลือกคูน หมากนาว รากกังคี่ รากผักชีข้าง ไม้หุ่งแดง ราก ปอเต่าให้ เปลือกเชือก รากผง เครื่องผู้ข้าง ใบแดงจิง ใบงา หัวหมากอี แก่นส้ม กบ แก่นแซง แก่นชุมแสง แก่นหูลิง
ลาน 5 หน้า 1	ไม้พันชาติ ไม้แก ไม้เป่า ไม้ตูมกา ไม้ก้าม ไม้ข้านาว ไม้ยมป่า ไม้ยมบ้าน ไม้ สีดา ไม้กะเบา ไม้เสี้ยนน้อย ไม้เสี้ยนใหญ่ ไม้หมากมาย ไม้มุยแดง ไม้ขาลิง ไม้ คอแลน ดูกข้าง ดูกควาย ดูกม้า ดูกจ้าว หัวผง เปลือกตูมกา เครื่องหางหนู เครื่องตา ปลา หัวหวานไฟ หัวอื้อทือ หัววานอยู่ป่า หัววานอยู่บ้าน
ลาน 5 หน้า 2	ไม้พันชาติ ไม้ก้าม ไม้กุ่ม ไม้เป่า ไม้แก ไม้ตูม ไม้ผู้คว(พูคว) ไม้มุยแดง ไม้ ชี้เหล็ก ไม้กะเบา ไม้เสี้ยนใหญ่ เปลือกพันชาติ เปลือกเป่า เปลือกตูมกา เปลือกก้าม เปลือกลินไม้(ลินฟ้า) เปลือกแดง หัวหวานไฟ หัวอื้อทือ หัวข่า
ลาน 6 หน้า 1	ไม้โพทา เยื้องเขาเหนียว ไม้หนาด ไม้ไผ่บ้าน เปลือกทองบ้าน ใบก้างของ เปลือกดินตัง หัวหวานนึ่ง เหง้ากล้วยยวน(นวล) ขี้ข้างพลาย ขี้ม้า เหง้ากล้วยตานี

หน้าลานที่	ดัชนีตัวยา สมุนไพร สารมีฤทธิ์ที่ปรากฏ
	หัวปวก นกทา หัวมดไฮ ไม้น้ำเกี้ยง ขี้กบแก้ว ขี้แซ่ ขี้เสือ ขี้งู ไม้จิวป่า จิวบ้าน ไม้ หมากเหลื่อม ไม้บง(ไผ่บง) ไม้ซางไฟ(ไผ่ซางไฟ)
ลาน 6 หน้า 2	ไม้ไผ่ป่า ไม้ไผ่บ้าน ไม้ซุ่มแสง ไม้หวา ขี้มด ไม้หูลิง ไม้ไฮ หัวปลาเดิด หัวปลาเซ้ง ควยตาล หมากพริกน้อย ปลีกกล้วยดิบ ปีบแดง น้ำมันงา
ลาน 7 หน้า 1	ใบผักหนอก ใบว่านน้ำ ใบแดงจิง ใบงา เครือหูช้าง เครือสวง ใบบัวหลวง ไม้ จิวบ้าน เครือผักหม่ฟ้า เปลือกเชือก รากเขืองโคก ปอเต่าไห หุ่นแดง รากผง ปูนละคร น้ำหมากเฟือง
ลาน 7 หน้า 2	-
ลาน 8 (ขาดหาย)	-
ลาน 9 หน้า 1	ใบเป่า หมากบวบลิง หมากเขือบ้า เครือหมากขี้กา ในหมากบ้า เห็ดแดงแห น้ำมันปลาโพง เห็ดขี้ม้า ในหมากหุ้งบ้าน ในหมากพันชาติ จอกหูช้าง เห็ดแสง ขี้ม้า
ลาน 9 หน้า 2	-
ลาน 10 หน้า 1	ยาน้ำเค็ม ยาน้ำฮ้อน ยาน้ำเย็น
ลาน 10 หน้า 2	เห่าหอมตัน เห่าหอมเครือ ไม้ซอชียาก ผักชะต้น แพงคำฮ้อย แกดำ ผากจับไม้ พันชาติ ย่านางต้น ผักหวานเบือ แสนคุย แสนควาย แสนเลือด แสนไฟ แสน เมื่อย เหมือดคนขาว เหมือดคนแดง แสนคอคำ
ลาน 11 หน้า 1	แอ้งคอคำเครือ ขาดัน แสนขาว แสนดู่ แสนกุง แสน 9 ชั้น เขามวกขาว เขา มวกแดง ส้มพ้อหลวง สีไคตัน จันท์แดง จันท์หอม เขาเยื้อง หาน(หาง)ข้าง ฮ้อง หาน(หาง)แกงคาง แสนลักคาย ขี้แฮดตอน ฝนแสนห่า แสนหลวง ป่า ชาติ มุยแดง มุยด่อน หมากพอกด่อน รากเฟือง ยานางขาว ยานางแดง เหล็ก ซีดิน ร่ม 3 เมือง แผ่นดินเย็น
ลาน 11 หน้า 2	ยาน้ำเค็ม พอง(ฟอง)สมุทร ลิ่นชะเล(ทะเล) จุมปวกชะเล(ทะเล) หยั่งสมุทร ยา น้ำฮ้อน รากคัดเค้า รากต่างไก่ รากตาเสือ ราก(ตา)กวาง รากหมากแตก ราก เครือตาปลา รากตุกเครือ รากดูโง(ท่ง) รากหมากบวบ รากเข็มขาว รากเข็ม แดง รากนมสาว รากนมจั่ว รากหมากไฟ รากขี้ดังช้าง รากแลงฮ้อน รากขาดัน ราก 3 ควาย รากสมอดิน รากปิปิบแดง รากปิปิบขาว
ลาน 12 หน้า 1	ผากจับไม้พันชาติ หมากบ้าลาย โลปลาผา ตุกแอ้ง ตุกกา ตุกแมวดำ ตุกหมาดำ ตุกลิงลม คางกะท่าง ตุกเอียนด่อน รากขี้แฮดตอน หมากหีผี หมากบ้าผี หัว ว่านน้ำ เขาเยื้อง เปลือกแคว รากนมราชสี ปิปิบแดง ใบฮางควา ก้านดอกคำ พริก ขิง กระเทียม
ลาน 12 หน้า 2	เครือหมากล่า(หล้า) รากมูกน้อย รากบุลา เปลือกก้างของ น้ำเผ็ง อ้อยดำ หัวคา โคก(ข้าโคก) ขมิ้นขึ้น หัวว่านไฟ น้ำปลาแดกปลาน้อย
ลาน 13 หน้า 1	แก่นทองบ้าน แก่นก้านทอง แก่นพิพวนเทิงโพน รากชาติขาว ไม้รวก ตาไผ่ บ้าน อ้อยดำ สีไคตัน จันท์แดง จันท์หอม เปลือกแคว จิวดำ ขี้กสักลี

หน้าลานที่	ดัชนีตัวยา สมุนไพร สารมีฤทธิ์ที่ปรากฏ
	นมผา ลิ่นชะเล (ทะเล) จุ่มปวกชะเล หัวขำบ้าน อ้อยดำน้ำเหล่าเต็ด
ลาน 13 หน้า 2	หมากนัต เป้า(เปกล้า) คุณ พริก ชิง หางนกยูง ลิ่นชะเล จุ่มปวกชะเล หัวขำบ้าน รากหมากเอ็ก รากหญ้าขัด
ลาน 14 หน้า 1	หมากแก่น ขามืดสะนาก ทองบ้าน เข้าจ้าว อ้อยดำ หมากชัก หัวถั่วพู เปลือก ยม รากก้านตง รากหูลิง รากชุมแสง เงินคำ ดินไชคา(ขายคา)ตก น้ำสำนน้อย
ลาน 14 หน้า 2	ต้นค้อนหมา รากก้านตง รากวงชุม รากย่านาง อ้อยดำ ข้าวจ้าว ขมิ้นชัน ใบถั่ว แอ ข้าวเปลือก รากส่องฟ้า เปลือกแห่น เหล้าเต็ด เครือเขาฮอ เปลือกต้นค้อนหมา น้ำพังคา
ลาน 15 หน้า 1	แสงเปือ สานหนู เห็ดขี้ม้า เห็ดตางแห รากป่าชาด รากนมราชสี รากตีนตัง เปี้ย รากพิพวนเทิงโพน รากตูโง รากพันชาด1 เปลือกแสง แขนคันคาก แขน ทำทาน ทำทานสูง รากผักหวานเปือ น้ำพังคา เปลือกลิ้นไม้ รากดุกอิง รากดุกใส รากหมอนน้อย ย่านาง รากแผ่นดินเย็น
ลาน 15 หน้า 2	แผ่นดินเย็น ดินไชคา(ขายคา)ตก ดินไต้โลกโก นมผา รากกล้วยตึบ ขี้เหยื่อดิน น้ำสำนงก น้ำสำนน้อย เงินคำ ลิ่นชะเล จุ่มปวกชะเล รากหมากนาว รากอีเอียน แสง สานหนู รากป่าชาด รากนมราชสี
ลาน 16 หน้า 1	ตีนตังเปี้ย รากพิพวน รากตูโง รากพันชาด เปลือกแสง แขนคันคาก แขน ทำทาน ทำทานสูง รากผักหวานเปือ น้ำพังคาเปลือกลิ้นไม้ รากม่อนเฮือ รากฝ้ายเฮือ ฝมกุด 3 เส้น เือด เม้น แมงสาบปีก แมงกะหอน แมงมุมฮ้าง ตอกกัว ซ้าย ตอกกัวขวา หางยูง
ลาน 16 หน้า 2	ปึงเหลื่อม เห็ดตางแห เห็ดขี้ม้า สานหนู เลือดเอียน ทองหว่า น้ำเหล่าเต็ด ราก ตุมขี้เสื่อ รากตาไก่ รากนามราชสี จันทน์แดง หมากบ้ำลาย
ลาน 17 หน้า 1	รากหมากมาย รากหมอนน้อย รากย่านาง รากฮางควา รากนางแขง นวลหมาก ขาม ปึงเหลื่อม หอย หัวหมากขาม 3 ใน หมากฝ้าย แมงวัน ไข่เบ็ด
ลาน 17 หน้า 2	เงินคำ ขาปู น้ำขี้เหยื่อดิน เครือเขาฮอ นมผา แสงเปือ สีเสียดเขียว ขี้เมียงเหล็ก (สนิมเหล็ก) ปึงเหลื่อม หมากหล่า น้ำเหล่า
ลาน 18 หน้า 1	ลิ้นฟ้า ไม้ตุม รากจีจ้อดิน รากเสี้ยวเงินเลี้ยง น้ำพังคา รากบุรา รากส้มพ้อ หลวง รากดุกใส รากหมอนน้อย ย่านาง พันธุ์ผักกาด
ลาน 18 หน้า 2	น้ำเหล่าเต็ด ในหมากขาม น้ำพังคา ไม้เท้าสาน รากกล้วยตึบ นางคอ(คำ) นางไม้ทัน เครือบวงเนื้อ อ้อยดำ เตื่อป่อง ต้นจวง หรดาน หมากบ้ำลาย ยาง ลงไข(?) เขาเอียง
ลาน 19 หน้า 1	ใบผักตำนิบ ใบทอง ชัดน้อย ชัดหลวง ลับลิ้นราก รากเบา(เปกล้า) ตาอ้อยดำ หญ้าผากควาย มือหมากน้ำ รากน้ำแน่ รากถั่วชะแดด เข้าจ้าว น้ำเหยื่อดิน รากหิงหาย รากส้มกบ รากเสี้ยวเงินเลี้ยง รากดอกซ้อน รากแลงซอน
ลาน 19 หน้า 2	ฮางจืด เตื่อเกี้ยง เตื่อป่อง รากคามเฮือ เครือหมากบ้ำ รากค้อส้ม เปลือกตาเสื่อ รากหญ้าผากควาย อ้อยดำ รากถั่วชะแดด มือหมากน้ำ รากแพงคำฮ้อย หัวถั่วพู

หน้าลานที่	ดัชนีตัวยา สมุนไพร สารมีฤทธิ์ที่ปรากฏ
	เข้าจ้าว
ลาน 20 หน้า 1	เปลือกเตื่อเกี้ยง หัวหญ้าแห้วหมู รากหญ้าผากควาย รากหญ้าโคยง ตัวไม้บัง ข้าว จ้าว อ้อยดำ รากแวง ขมิ้นไซ้ หมากเขือขึ้น ในหมากลับสิ้น ในหมากฝ้าย น้ำหมากนาว น้ำมันงา
ลาน 20 หน้า 2	รากหมาก ใบส้มป่อย หัวข่าตาแดง น้ำเผ็ง ก้อนเกลือ หมากบ้ำลาย รากป่าน รากปวกเข้า รากส้มจิ้น หัวโกโถก รากตำแย รากหิงหาย รากชะเนาดุก หัวดอก พันมหา ข้าวกำ ใบหมากยม ใบหมากเฟือง
ลาน 21 หน้า 1	ใบหมาก ใบเครือเขาฮอ ใบเครือหางหนู ใบมูกน้อย ใบทองพันชั่ง ใบขัดมอน ใบ หมากเขือบ้า ใบผักบั้งช้าง รากพายสง เปลือกหมากคูน เปลือกสมอ เปลือกกะ โดน เปลือกหมากแตก เปลือกแพง เปลือกกะเดา เปลือกพันชาติ รากพายสง
ลาน 21 หน้า 2	รากคัตเค้า รากย่านาง รากผักอีตุ้ หัวหนวดแมว ยาหัว เอาหำรอก นางข่อย นางไม้เก่า ซีไม้เหลื่อม ซีไม้แคน หัวสีโค หัวว่านไฟ หัวขมิ้นขึ้น ชิง กระเทียม พริกน้อย ข้าวตอกแตก
ลาน 22 หน้า 1	น้ำเผ็ง ฝู้นไม้บก แก่นบก เปลือกตุ้ ฟองสมุทรฝน ปิงเหลื่อม เครือผักตำนิ น้ำส้มป่อย ดินจุมปวก ลิ่นชะเล ชีกะบอง น้ำขี้หมอนิล ใบหมากบวบ
ลาน 22 หน้า 2	ข่อย หรดาน หนึ่งลิงลม ขนเจียน(ช้าง) ยาแด แก่นทองบ้าน แก่นก้างของ พิพ่วนเทิงโพน รากชาติขาว ไม้ไผ่ป่า แก่นขาลิง แก่นเตื่อเกี้ยง แก่นชุมแสง
ลาน 23 หน้า 1	แก่นหูลิง รากเครือตาปลา รากเสี้ยนน้อย ยาหัว ปอเต่าให้ รากผง รากโค(สีโค) เปลือกเชือก ไม้หุ่งแดง ปูนละคร หมากเฟือง รากขามป้อม รากตุ้มตัง รากต่างไก่ รากปิปปีแดง
ลาน 23 หน้า 2	เหง้าไม้ซางคำ รากตุ้มบ้าน รากแคขาว สีโคตัน จันทน์หอม จันทน์ขาว จี๋ดำ ใบสีชมขึ้น ใบตุ้ม รากส้มลม รากชาย(พาย)สง 1 รากหม้อน้อย รากย่านาง รากผักอีตุ้ไทย
ลาน 24 หน้า 1	ผักอีตุ้ลาว สีโคทั้งราก ปีกไก่ดำ ผางดิบ น้ำปูนใส ปูนละคร น้ำเหล้า
ลาน 24 หน้า 2	ฝนแสนห่า สีโคตัน รากผักอีตุ้ไทย อีตุ้ลาว รากหม้อน้อย ย่านาง รากพริกกันชน ข้าวโคด(ข้าวโพด) ขี้ชี แกบไหม้
ลาน 25 หน้า 1	ซินดิบ กวงกายะสิก(ค้อนกายะสิท) ใบข่อย เกล็ดเต่าเพ็ก ผากจับไม้ลุ่มพุก เหยี่ยว ข้างรากหมาก รากพรวัว รากส้มกบ รากแดงแซง รากป่าน รากผักตำนิ ราก หมากแปบ
ลาน 25 หน้า 2	เครือผักแว่น รากบั้งชัน มันปูเปลือกกาเรา หมากหิงหาย รากปอลมบม รากผาฮายหลวง เขากวางซี ไม้สัก ก้าหลวง รากผักหวานบ้านก้านตง แพงคำฮ้อย ในหมากดุกหิน อดอ
ลาน 26 หน้า 1	งาข้าง รากเตื่อดิน รากผักสาบ อดอ รากตีนตังน้อย คาบแมงมุม อ้อยดำ น้ำมันคน ส้มป่อย เอากาบพวง รากหนามกะยา รากหมากแขวงด่อน ใบ

หน้าลานที่	ดัชนีตัวยา สมุนไพร สารมีฤทธิ์ที่ปรากฏ
	ผักหนอก
ลาน 26 หน้า 2	เบี้ยผู้ นองา ในหมากสมอ รากชะคาม น้ำเหลื หมากสมอดิน รากหนามจัวซัง น้ำเหล้าโท เอารากตาปู จันทน์แดง หัวแฝก ดูกันคากตายพาย ขึ้น รากบัวหลวง ไม้รวก
ลาน 27 หน้า 1	รากเสี้ยวเงินเลียง แก่นส้มโลง แก่นขี้หนู งาช้าง ในหมากฝ้าย ใบหมากแปบ ต้นชา มด (ชะมัด) หมากเชือบ้า น้ำมันงาดิบ ขี้มอดในโกนไม้ไผ่ป่า ขี้แมงไฟ ดอกก้วยซ้าย คาบแมงมุม แมงสาบปีก ขี้มดง่าม บึงเกลือ
ลาน 27 หน้า 2	เหล้าเด็ด ตาไม้ไผ่บ้าน ตา(ไม้ไผ่)ช่างไฟ ตา(ไม้ไผ่)ช่างคำ ตาอ้อยดำ รากหมาก รากพร้าว รากชาติขาว รากผักไล่ รากข่อย รากหวดข้าเหิงโพน รากเข็มขาวเหิง โพน หมากแก่น ขามืดสะนาท ทองสุ่นาก(สุรนาก)
ลาน 28 หน้า 1	รากหนามจัวเลีย รากขัดเค้า อ้อยดำ ยาหั่ว เขากวางชี กะโหลกหมากพร้าว ใบบัว น้ำมันหมากพร้าว
ลาน 28 หน้า 2	ขี้แฮด อ้อยดำ ยาหั่ว กำหลวง แก่นขี้เหิน เครือเป็นน้ำ ดูกูเพากันลง ใบไผ่บ้าน ใบ(ไผ่)ช่างไฟ หัวผักหนามโคก ข้าวจ้าว
ลาน 29 หน้า 1	ข้าวตอก เอาผักกะเดา กะโหลกหมากพร้าว ในหมากฝ้าย ตาไม้ไผ่หนาม เหมือด แอ แก่นไม้ตัว แก่นไม้คู่ เปลือกจิก เปลือกหว่า ขี้มด เปลือกหมากพอก เปลือก หมากดุก เปลือกกำแมด เกลือ เครือเขาฮอ รากส้มพ้อ เครือไล่ไก่
ลาน 29 หน้า 2	เปลือกดุก เปลือกแหน เปลือกก้อม รากคี่ไพนกชุ่ม รากหนามแท่ง รากตังเสียน หมากเฟื่อง เปลือกพันชาด น้ำมันหมากพร้าวไฟ ดินกะ(ประ)สีขาว หมากพอก ข้าวเหนียว น้ำมันงา หมากชาชะโกมา เครือเขาฮอ ขี้เจียว น้ำตาลทราย
ลาน 30 หน้า 1	น้ำหมากนาว เปลือกไค่นุ่น อ้อยดำ ซาชะโก เลือดแฮด หนั่งแฮด น้ำมันงา เปลือกแก ขี้แฮดอีหลี แก่นขาม ใบเชือบ้า ใบบัวหลวง ยาแดง แสม(แฮน)
ลาน 30 หน้า 2	ผักงว้าง ใบหนาด ใบยา ใบหมากแคว้งดอน ใบหมากเขือขึ้น ใบหมากเว่อ ใบ หมากนาว ใบชาโม่ง รากผักชีช้าง แก่นดู่ แก่นแดง แก่นสะแบง แก่นมันปา มันปู รากแก รากย่านาง รากปิปีขาว ราก 30 กีบ แดง เปลือกแก่นอม เปลือกกา รา เปลือกเชือก
หน้า 31 หน้า 1	แก่นจำปา หมากเกลือ กะโหลกหมากพร้าว ยาหั่ว แขนคันคาก เขากวางชี ผาฮายหลวง ผักเสี้ยนผี หญ้าพวงโพะ แก่นคูน แก่นดุก แก่นแดง แก่นมันปลา แก่นเหมือดคน แก่นก้านเหลือง เอามา
หน้า 31 หน้า 2	เปลือกเชือก ผาฮายหลวง หนั่งแฮด ปิปีแดง แก่นดุก แก่นผู้ หมากมุยแดง ใบหมากเขือขึ้น ใบหมากพริกน้อย ใบหมากขาม ปีควายดอน ส้มป่อย ฮาก หมากเขือขึ้น ฮากหมากดอกพุด
หน้า 32 หน้า 1	ไม้พอกเพีย ไม้ไผ่บ้าน เปลือกพันชาด เครือตาปลา แว่วช้าง เครือลิ้นแฮด เปลือกแคน เปลือกถ่อน หัวหวายนึ่ง ยาหั่ว น้ำมันงา หนามจัวเลีย หัวบอเต่า ให้ หัวชะมัด บีแซ่ น้ำเหล้าเด็ด ควง(คอง ?) แก่นขาม แก่นก้านเหลือง แก่น

หน้าลานที่	ดัชนีตัวยา สมุนไพร สารมีฤทธิ์ที่ปรากฏ
	ชุมแสง แก่นเข้าโคด(ข้าวโพด) กุดรอก หัวสืโค ฮากปิปปีแดง หมากพริกน้อย พริกใหญ่
หน้า 32 หน้า 2	ข้า ปิจัวแดง หล้าโคว(โคย)งูลวง ฮากหล้าโคว(โคย)งูน้อย ฮากจีจื้อน้อย ฮากหล้าขัด ฮากหล้าลับลิน(หลับมีน) ฮากผักหมแดง หัวหล้าแห้วหมู ขมิ้น ผีเสื้อ ใบบุรา ใบว่านไฟ ใบส้มป่อย ชิง กระเทียม เปลือกกำม เปลือกตูม เปลือกสัง เปลือกลิ้นไม้(ลิ้นฟ้า) หมากแห้ง
หน้า 33 หน้า 1	น้ำเหล้าเต็ด ขมิ้นชัน หัวว่านไฟ น้ำปลาแตกปลาน้อย ฮากเอ็นอ้า ฮากมุยแดง ฮากตับเต่า เปลือกม่วงกาสอ เปลือกต๋อง(กระท้อน) ฮากอีทก ฮากหมากแตก ฮากน้ำเต้าน้อย ฮากมุกน้อย ฮากมุกใหญ่ ฮากนางแซง ฮากต่างไก่ ฮากแลงซอน หัวโกเือก ฮากก้างของ ฮากหนามจัวเลีย ฮากเครือเขาคอน ฮากชายสง(พาย สง) ฮากเล็บแมว ฮากมวก ฮากตูมตัง ฮากสมอดิน ขมิ้นนกงู ฮากหมากดุก
หน้า 33 หน้า 2	ฮากข้าลิ้ง ฮากส้มกบ ฮากถั่วเลือด ฮากแกชย ฮากข้าตัน เอากุ่มน้ำ กุ่มบก เปลือกอีฮุม ทองหลาง ชิง หัวข้าป่า หัวว่านไฟ หัวอีทื่อ ใบบุรา ใบผีเสื้อ หมาก เว่อ หมากนาว เครือตาปลา เปลือกจำปา ฮากหมากเชื้อขึ้น ฮากหมากแคว้งต่อน ใบชี้เหล็กใหญ่ ชี้เหล็กสาน ชี้เหล็กเทศ ใบสีชมพูขึ้น เปลือกอีฮุม เปลือกทองหลาง หมากตูมอ่อน
ลานที่ 34 หน้า 1	หัวบอนเบี้ยว ฮากเอ็นอ้า ชิง เครือตาปลา ว่านไฟดำลิ้ง หัวผักเทียม หมากขุด หมากนาว ข้าวก่ำ เกลือ หมากเชื้อขึ้น หมากแคว้ง ปิปปีแดง น้ำข้าวหมา ชาชู ใบชะมัด ใบบัวชี้แบ ใบหมากขุด ใบหมากนาว ใบหมากชัก ใบหมากชะมอดิน (สมอ) ใบตูมตัง ใบหนาด ใบยา ใบชะโงม ฮากถั่วพู
ลานที่ 34 หน้า 2	ฮากกลางเค็ด ฮากนางแซง อดดอ งาช้าง น้ำมันงา หัวบงเลน หัวแดงหนู หัวต่างไก่ (ตาไก่) หัวเข้ามันขึ้น น้ำมันหมากฝ้าย แก่นทองบ้าน ฮากชาตีขาว ฮากพิพวน (ผีพวน) แก่นกางของ ไม้ฮวก (ไม้รวก) ขึ้นกสัดดีลิงค์ ไรปลาฝา ลิ้นชะเล จูม ปลวกชะเล ยังสมุทร หมากปลาลาย เขากวางซี่ ฮากแลงซอน ฮากคาคัน อ้อยดำ หัวข้าป่า หัวข้าบ้าน จันทน์แดง จันทน์หอม
ลานที่ 34 หน้า 1	แก้มเขียดไม้ แก้มกบ น้ำมันงาดิบ แก่นเอ็นกวาง แก่นข้าลิ้ง แก่นค้อแลน ยาหัว อ้อยดำ กำน้อย ก่าหลวง ตินตังเปีย ผากจับไม้ลุ่มพุก
ลานที่ 34 หน้า 2	ฮากหวดข้า ฮากมอนเฮื้อ ฮากอ้อยป่า ฮากหมากมาย ฮากผาฮายน้อย ฮากเข็มขาว ฮากน้ำเต้าน้อย ฮากอ้อ ฮากไค่นุ่น ฮากสืโค ยาหัว อ้อยดำ ชี้เหล็ก ชี้เหล็กสาน เกลือ หมากยอ ใบหมากนาว หอม แก่นตะเคียน ข้าวเหนียว